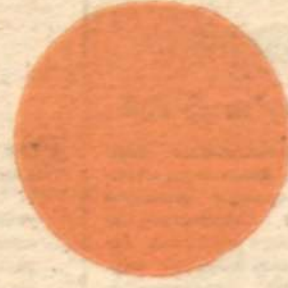

ANT

GÜN SEÇİM
GÜNÜDÜR

Haftalık Dergi • 14 Mayıs 1968 • Sayı: 72 • 125 Kuruş

EZİLDİĞİN YETER

DAVRA N ARTIK

HAFTANIN NOTLARI

De Gaulle geliyor

Fransız Cumhurbaşkanı General de Gaulle, önümüzdeki ekim ayında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunacaktır. Son yıllarda Doğu ve Batı blokları arasında Fransa'ya önemli bir yer kazandıran de Gaulle'nin prestiji, bu hafta dış politika sayfamızda da okuyacağınız gibi, Vietnam zirve görüşmelerinin Paris'te yapılması gerçekleştikten sonra adamakıllı artmıştır. Dünya diplomasisinde ağırlığını ilave ortaya koyan de Gaulle'nin Türkiye'yi ziyaret edip politikamızda yeni açılımlara imkân hazırlaması bakımından büyük önem taşımaktadır.

TEKZİP

Metin Toker hakkında

Bazı dergi ve gazeteler Metin Toker hakkında uydurma haberler yayınlamakla kendilerini tatmine çalışmaktadırlar. Bu yalanlar arasında yazılmış olan Metin Toker'in Ulus gazetesinin başına geçeceği, yahut Ankara'daki evini bırakıp İstanbul'a taşınacağı, hele aile büyükleri üzerinde siyasi ısrarlarda bulunduğu gibi haberler ne ash, ne esası olan, asılsızlığı yazarlarca en iyi şekilde bilinen yakıştırmalardır.

Metin Toker

Sunay'ın gezisi

■ Irak ve Afganistan'dan döndükten sonra Ankara'ya uğramadan Güneydoğu Anadolu turuna çıkan Cumhurbaşkanı Sunay, bölge halkının sefaleti karşısında hayrete düşmekten kendini alamamıştır. Batman'dan Midyat'a giderken yol üzerindeki Şikeftan köyüne de uğrayan Cumhurbaşkanı Sunay, mağaralarda yaşayan yurttaşlarımızın durumunu karşısında büyük üzüntüye kapılmış ve Hasankeyf bucağında yaptığı konuşmada «Yirminci Yüzyılda bu şekilde yaşamak fecattır. Türkiye'de böyle yerlerde yaşayanların mevcudiyetinden utanıp duyuyorum» demiştir. Bir süre önce canayasa sosyalizme kapalıdır şeklinde demeyenler veren Cumhurbaşkanı Sunay'ın sadece utanıp duyması yeterli değildir, bu vatandaşların insanca yaşama hakkını kazanabilmek için mücadele etmelerine de saygı göstermesi gereklidir. Doğulu vatandaşlarımızın insanca yaşama hakkına sahip olabilmeleri ise, ancak bir sosyalist örgüt içinde bizzat iktidara gelmeleriyle mümkündür. Aksi halde, Sayın Sunay vatandaşlarımızın sefaletine ne kadar üzülsün, sosyalist eyleme karşı çıktıkça bu sefaletin ortadan kaldırılması mücadelesine maslehesef bir katkıda bulunmuş olamayacaktır.

Hart'ın marifeti

■ Amerikan Büyükelçisi Parker Hart, tıpkı bir sömürge ülkesinin genel valisi gibi Türkiye'yi dolaymakta ve Demirel iktidarını destekler mahiyette demeçler vermektedir. Resmi sıfatlı kişilerin demeç vermesinin yasaklandığı seçim döneminde Çukurova Bölgesi'ne giden Hart, Demirel iktidarını överek «Hükümet, hastahaneler, okullar, sosyal sigortalar ve başka toplum hizmetleri kurmak için hızla gayret göstermektedir» demiştir. Hart'ın Türkiye'nin bağımsızlığıyla alay edeceğine verdiği işçilerimizle ilgili demeçlere göz yummak suretiyle Demirel iktidarı, kimin dümensuyunda olduğunu göstermektedir.

Plan çaresiz

■ Türkiye'deki işsizlik sorunu, 15 yıllık plan dönemi sonunda da çözümlenemeyecektir. En yoğun çalışma mevsiminde dahi tarım alanında iki milyon gizli işsiz bulunduğumuzda, 15 yıllık plan dönemi sonunda açık işsiz sayısının yedi buçuk milyona yükselecektir. Yapılan hesaplara göre, plan tam olarak uygulanacak olursa, plan dönemi sonunda ancak altı milyon kişiye iş bulunabilecektir. Yani bu düzen devam ettikçe ve sosyalist bir planlamaya geçilmedikçe, 15 yıl sonra da işsizlik yine kol geçecektir.

Banka enflasyonu

■ Maliye Bakanı Cihat Bilgehan, 1950'den bu yana 17 yılda 17 bankanın tasfiye edildiğini yada edilmekte olduğunu açıklamıştır. Bu bankaların yöneticisi ve mensuplarından 89'u hakkında savcılıklarca açılması gereken soruşturmalar, çeşitli tarihlerde çıkarılan af kanunları dolayısıyla düşmüştür. Bu bankaların tasfiyeye uğratılması sebepleri ise, ya 7129 sayılı kanun hükümlerine uymamak yada taahhütlerini yerine getiremeyecek kadar zaafa uğramış olmak. İşbirlikçi sermayenin çeşitli oyunlarını örtbas etmek, piyasa dalaverelerini gözlemek için Bankalar Kanunu'na konulan hükümlerin asıl amacı böylece ortaya çıkmaktadır.

Zira, Bankalar Kanunu'na göre, usulsüz kredi veren banka yöneticisi pek az bir ceza ile, bazan da sadece para cezasıyla kurtulabildiği halde bankalarla ilgili haberleri yayınlayan basın mensupları, 76. maddeye göre altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin liradan 10 bin liraya kadar para cezası tehdidi altında tutulmaktadır. Bu tehdit, gerçeğe uygun haberlerin yayınlanmasını dahi önlemektedir.

Gençliğe baskı

■ İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği eski Başkanı Hasan Yalçın, yönetmeliğe aykırı davranışlarda bulunduğu iddiasıyla Üniversite'den bir ay uzaklaştırılmıştır. Yalçın, başkanlığı sırasında okulda düzenlenen toplantılardan dolayı, başkanlıktan ayrıldıktan sonra suçlandırılmaktadır. İTÜTB Başkanı Harun Karadeniz ve İTÜTOTB Başkanı Çetin Uygur, yayınladıkları ortak bildiri ile disiplin kurulunun kararını kınamışlar ve bu davranışın altında öğrencilerin halktan yana eylemlerine engel olmak amaçlı güttüğünü açıklamışlardır.

Tekstilde kriz

■ Kolay gelir sağladığı için kısa zamanda iç tüketim ve ihracat hacminin üzerinde üretim yapan tekstil sanayicileri, elde kalan stokları eritmek üzere Demirel Hükümeti'ne baskı yapmaya başlamışlardır. Henüz iflaslar olmadığını, ancak eldeki stoklar eritilmeyecek olursa iflasların ve bazı işletmelerin kapanmasının beklenilebileceğini ileri süren Ege Bölgesi Sanayi Odası'na göre, tekstil sanayindeki krizin giderilebilmesi için uzun vadeli ve küçük faizli krediler sağlanması, ihracat imkânlarının artırılması gerekmektedir. Yüksek Danışma Kurulu adı altında bir grup meydana getiren tekstil sanayii işletmecileri, Demirel iktidarından kredi almak için seçmenlerinden sonra harekete geçeceklerdir.

İYTÖTB'de seçim

■ 20 Nisan'da başlayan İstanbul Yüksek Teknik Okul Talebe Birliği Kongresi yapılan seçimlerle sona ermiştir. Genel Başkan Salt Bülbül, geçen yıl yaptığı devrimci çalışmalarından dolayı aklarıktan sonra yeni genel başkanlığa İnşaat Bölümü öğrencilerinden Cengiz Gülderen seçilmiştir. Seçim sonuçları, İYTÖTB'nin bu yıl da çalışmalarını devrimci çizgide sürdüreceğini göstermektedir.

Teknisyen ihtiyacı

■ Devlet Planlama Teşkilatı'na yapılan açıklamaya göre 1963 yılı sonunda Türkiye'nin 45 bin teknik elemana ihtiyacı bulunmaktadır. Her geçen gün Türkiye'nin teknik eleman ihtiyacı biraz daha artarken Demirel Hükümeti'nin mevcut teknik okulları işlemez duruma getirmesi ve bunların yerine imam hatip okulları açması, ikinci beş yıllık planın uygulanmasını da aksatacaktır.

Marx uzmanları

■ Karl Marx uzmanlarından kırkı, Marx'ın 150. doğum yıldönümü dolayısıyla UNESCO'nun çağrısı olarak «Uluslararası Felsefe ve İnsanlıkta İlgili Bilimler Kongresi» ni meydana getirmek üzere Paris'te toplanmışlardır. Toplantıya Amerikalı bir Marx uzmanı olan ve Almanya'da doğup Nazi devrinde Amerikan uyruğuna geçmiş bulunan 70 yaşındaki Herbert Marcuse başkanlık etmektedir. Kongreye Sovyetler Birliği, Fransa ve çeşitli Avrupa ülkelerinden delegeler katılmıştır.

Görevden alındı

■ Cumhuriyetin yürekli savunucularından biri daha görevinden alınmıştır. Koyunhisar Savcısı Sıar Yalçın'dan sonra, öteden beri hükümetin keyfi emirlerine ve tutumuna yalvarıyla karşı çıkan Mehmet Feyyat'a, son olarak atandığı Çerkezköy Savcılığı görevinden Savaşlar Kurulu emriyle el çektilmiştir. Bu olay, devrimci savcılara karşı baskının artırılacağını göstermektedir.

CIA ajanları

■ Yakında Doğu Almanya'da yayınlanacak olan «CIA'da kim kimdir?» isimli kitapta, çoğu batı blokunda ve tarafsız ülkelerde çalışan 3500 CIA ajanının adları ve kimlikleri açıklanacaktır. Kitabın yazarı Julius Mader'e göre, bu ajanların çoğu Latin Amerika, Batı Avrupa, Afrika ve Ortadoğu'da çalışmakta olan Amerikan konsolosları, ataşeleri ve işadamlarıdır. Yazarın bir kaç yıl önce Batı Almanya istihbarat servisi hakkında yayınladığı kitap gerçeklere tamamen uygun olduğundan, bu yeni eserin de büyük sansasyon yaratması beklenmektedir.

Öğrenci gösterileri Fransa'ya sıçradı

Amerika ile Kuzey Vietnam arasında başlayan zirve görüşmelerinin bütün dikkatleri Paris'e çevirdiği sırada, Avrupa'ya sarsan öğrenci gösterilerinin Fransa'ya sıçraması geçen hafta eğitim meselesini ön plana itmiştir. Fransız Üniversitelerindeki köhnemiş eğitim metodlarını ve bir Fakültenin kapatılmasını protesto etmek isteyen Sorbon Üniversitesi öğrencilerinin polis tarafından sert şekilde dağıtılması üzerine patlak veren çatışmalar kanlı gelişmelere yol açmıştır. Öğrenci gösterilerinin nedenleri üzerine The Times'de yayınlanan bir incelemeyi bu hafta 7. sayfamızda bulacaksınız...

Sonora 64

Türkiye'yi dünya pamuk piyasasından silmek, tarım ilaçları ve gübre satın almak zorunda bırakmak amacıyla yurdumuzda ekimine başlanan Sonora - 64 adlı Meksika buğdayının verdiği sonuçları incelemek üzere Amerika'dan gelen bir heyet araştırmalara başlamıştır. Sonora 64 ekilen bölgelerde vaad edilen ürünün alınmaması ve halkın gelecek yıllarda tekrar pamuk ekimine yönelmesi ihtimali karşısında yurdumuzu gelen Dr. Wogel başkanlığındaki Amerikan heyeti, Marmara bölgesindeki çalışmalarını bitirmiştir. Tarım Bakanı Dağdas'ın çağrısı üzerine Türkiye'ye gelen Amerikan heyetine, Tarım Bakanlığı Tarla Bitkileri Dairesi Başkanı Nazım Duru başkanlığında bir Türk heyeti eşlik etmektedir. Amerikalı uzmanların Ege ve Çukurova'daki incelemeleri sonunda hazırlayacakları rapor üzerine, Tarım Bakanlığı gelecek yıl için Sonora - 64 ekimini yaymak amacıyla bir propaganda kampanyası açacaktır.

Dost Gecesi

İstanbul Açık Hava Tiyatrosu'nda 25 Mayıs 1968 günü saat 20.30'da bir «Dost Gecesi» düzenlenmiştir. Arkadaşımız Osman S. Arolat'ın sunacağı gecede İdris Küçükömer, İlhan Selçuk, Çetin Altan, Çetin Özek, Can Yücel konuşacaklar. Mahsunî, İhsanî, Muhlis Akarsu, Hüseyin Kaçuran, Feriştî, Ruhlü Sa, Halim Saitik, Ali Büyükkuzun ve Nesimi Galip söyleyeceklerdir.

Kim kimden yana?

Odalar Birliği Başkanı Sırrı Enver Batur, İstanbul Ticaret Odası Meclisi'nde yaptığı konuşmada «Bugünkü iktidar bühassa ve daima özel sektörün yanındadır, onun için gayret sarfedilmektedir» demiştir. 18 Mayıs'ta toplanacak olan Odalar Birliği Genel Kurul toplantısı dolayısıyla konuşan Batur, hükümetin birlik işlerine hiçbir şekilde müdahale etmediğini belirterek, Birliğin Türk özel teşebbüsünün menfaatleri için hükümetle, bakanlıklarla, iktidar ve muhalefet partileri ile daima iyi ilişkilerini devam ettirmeye çalıştığını söylemiş, «Bir yandan özel sektörün varlığını istismara yeltenenlerle, bir yandan da tamamen sapık düşüncelerle hür teşebbüsü baltalamak isteyenlere karşı bir fazilet mücadelesi yapılmaktadır» demiştir. Seçimlere girdiği şu sırada, özel sektörün en yetkili adamının partiler arasında bu şekilde ayrım yapması, hükümeti ve burjuva partilerini desteklediğini göstermesi, emekçiler için ve toplumcular için büyük önem taşımaktadır.

Sait Faik Ödülü

Darülsafaka Cemiyeti tarafından ünlü yazar Sait Faik adına düzenlenen hikâye yarışmasını bu yıl «Kavgas İsimli kitabıyla Muzaffer Buyrukça kazanmıştır.

ANT yargılandı

Yazar Kemal'in «Vatan İhaneti Katmerleşiyor» başlıklı yazısından dolayı Basın Savcılığı'nı Toplu Basın Mahkemesi'nde Yazar Kemal ve o sayının sorumlu müdürü Doğan Özgüden aleyhine esunfları tehlikeli surette kin ve adavete teşvik ettikleri iddiasıyla açtığı davanın duruşmasına Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edilmiştir. Derginin avukatı Mürşit Kaya Canpolat, yazıda suç olduğuna dair Prof. Şehir Erman tarafından verilen raporu reddettiğinden mahkeme, yazının yeniden üç kişilik bir bilirkişi kuruluna inceltirilmesine karar vermiştir.

Amerika'da bile...

Amerikalıdan çok Amerikalı olan burjuva partileri Türkiye'de sosyalist bir partinin varlığına dahi tahammül edemeyen, dünyada komünizm düşmanlığının şampiyonluğunu yapan Birleşik Amerika'da Komünist Partisi başkanlık seçimlerine gireceğini açıklamıştır. 1940'tan beri ilk defa başkanlık seçimine girecek olan Amerikan Komünist Partisi'nin Başkanı Harry Winson, «Adaylarımız, barış ve Vietnam'daki emperyalist tecavüzün durdurulması mücadelesine katkıda bulunacaklardır. Irkçılık, getto hayatı ve fakirliğin sona erdirilmesi savaşını kuvvetlendirip eğitim istegini seslendireceklerdir» demiştir.

Gün Seçim günüdür !

2

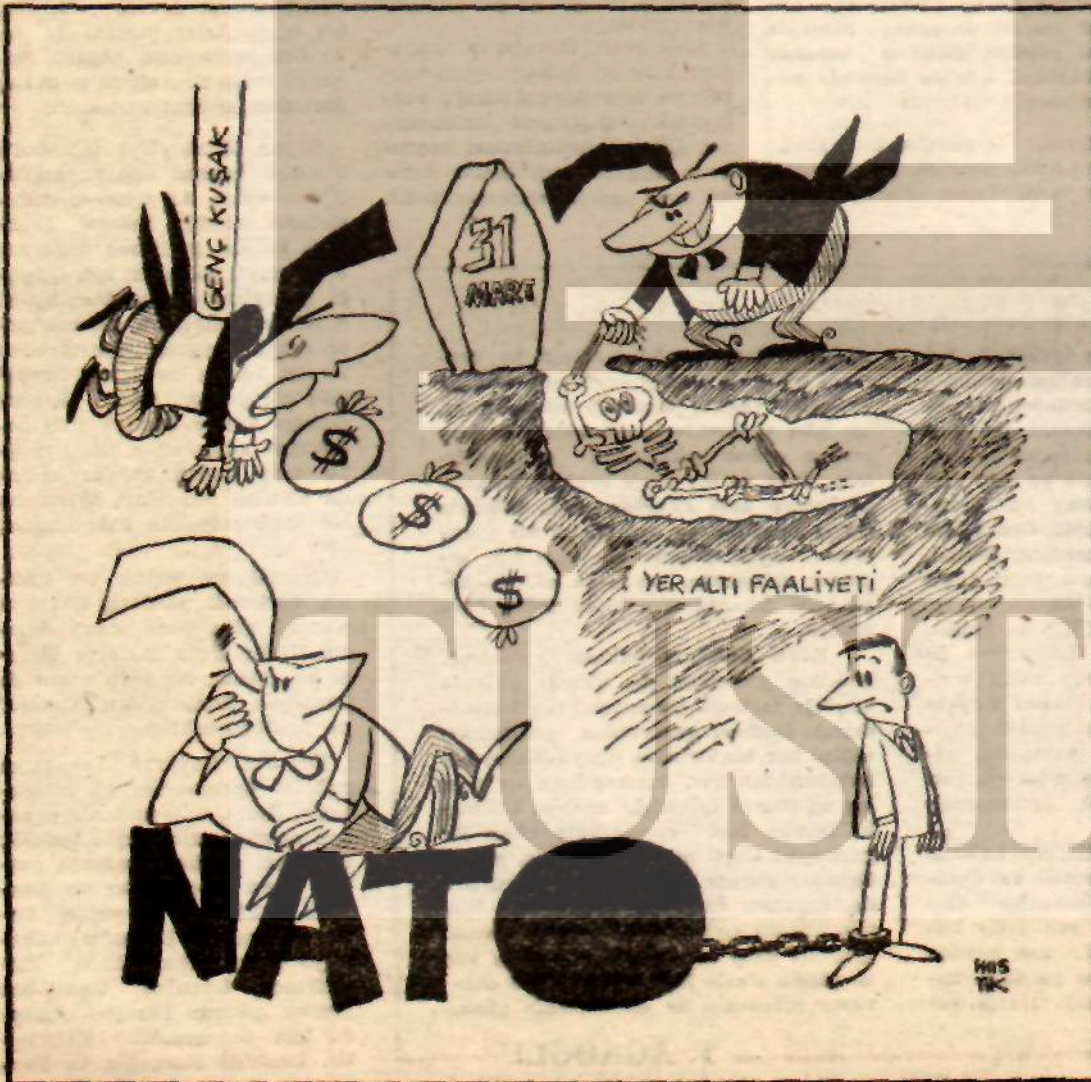
Haziran seçimleri için propaganda kampanyası bu hafta bütün Türkiye'de başlamıştır. Evvelce de belirttiğimiz gibi, mahallî seçimlerde bir iktidar değişikliği söz konusu olmamakla beraber, vatandaşların eğilimlerini tesbit etmek bakımından 2 Haziran'da kullanılacak oylar büyük önem taşımaktadır. Halen Türkiye'de iktidar üzerinde hak iddia eden sekiz siyasi parti vardır. Mahallî seçimler, vatandaşların tercihlerinin hangi yönde, hangi partilerden yana olduğunu gösterecek ve belki de bu sekiz parti içinden bazıları 1969 genel seçimine girmekten politika sahnesinden silinecektir. Başka türlü olmasına da imkân yoktur. Çünkü sosyalist hareketin Türkiye siyasi hayatında yer aldığı 1961'den bu yana geçen sekiz yıl içinde büyük emekçi kitleleri, siyasal tercihin İnönü ile Demirel yada Bülükbaşı ile Türkeş yada Azızoğlu ile Feyzioğlu arasında değil, emekçilerle sömürücüler arasında yapılması gerektiğini daha iyi anlamışlardır. Bir kere böyle kalın bir çizgi çekildikten sonra, bütün harf ve isim kalabalığına rağmen, emekçi vatandaş iki alternatiften birini seçmek durumundadır: Sömürülmeğe devam etmek yada insanca yaşamak...

B

ugün AP'si, CHP'si, GP'si, MP'si, CKMP'si, YTP'si, BP'si ile yedi burjuva parti bir yanda, emekçilerin kendi öz partileri olan TIP öte yandadır. Burjuva partileri arasında, hattâ her burjuva partisinin kendi iç bünyesinde sürüp giden çekişmeler, mutlu azınlık mensuplarının emekçi kitlelerini daha çok sömürbilmek için kendi aralarında giriştikleri rekabetin siyasal alandaki görüntüsüdür. Burjuva partilerinin büyük maddî imkânları, dış destekleri vardır. Her biri fakir fukaradan kesilen paralarla devlet hazinesinden beslenmekte, siyaset meydanında milyonlarca lira ile at koşturmaktadırlar. Buna karşılık, emekçilerin partisi TIP, oy pusulalarını, seçim afişlerini bastırarak parayı dahi güçlüğüle sağlayabilmekte, yedi burjuva partisinin karşısında seçim yarışına hiç de eşit olmayan şartlar altında katılmaktadır. TIP'in içinde bulunduğu imkânsızlıklar o kadar büyüktür ki, maalesef bazı sosyalist aydınlar, bu yoldan sonuca varmayı mümkün görmedikleri için, sola açılmış görünen burjuva partilerini emekçilerin öz partisine tercih etmekte, TIP'i hiçe sayarak, istemin olmaması iktidar hırsları uğruna devrimcileri sömüren bazı karanlık kimselerle güçbirliğine koşturmaktadırlar.

E

vet, TIP büyük maddî imkânsızlıklar içindedir, emekçi halk kitlelerinin uyanması güç ve geç olmaktadır. Ama önemli olan, bu imkânsızlıklar içinde güç olanı başarmak, bütün zorluklara, baskılara, tehditlere göğüs gererek mücadele etmektir. Kaldı ki, bütün imkânsızlıklarına ve karşılaştığı zorluklara, baskılara, tehditlere rağmen, TIP, kurulduğu günden bu yana büyük mesafeler kaydetmiştir. Bugün Türkiye'de bir anti-emperyalist mücadeleden söz edilebiliyorsa, bugün kırk yıllık İsmet Paşa bile solculuk taşıyorsa, bugün anayasaya aykırı birçok kanunlar iptal edilmişse, bugün AP'nin parlamentoda mutlak çoğunluğu sağlayarak faşizmi getirmesini engölen barajlı «Hout sistemi» Anayasa Mahkemesi'nden geri dönmüşse, bugün Orgeneral Tural Amerika'nın yeni toprak taleplerine «hayır» diyebiliyorsa, bunlar hep TIP'in dev mücadelesinin eseridir. Türkiye İşçi Partisi, yarıları, emekçi kitlelerin mutlu yarılarını hazırlamaktadır. Bütün toplumcular, bu kutsal hazırlığa bugünden kalkıda bulunmazlarsa, emekçi hareketine en güç zamanlarında dirsek çavırmama utancını atarak şunlarında taşınmadan hiçbir zaman kurtulamayacaklardır.

EZİLDİĞİN YETER, DAVRAN ARTIK

2 Haziran seçimleri için propaganda kampanyası bu hafta bütün Türkiye'de başlayacaktır. Türk sosyalistleri, seçim kampanyasına, Anayasa Mahkemesi'nde kazandıkları büyük bir zaferle girmektedirler.

Sol muhalefetin oylarını değerlendirmeyerek Türkiye İçişleri Partisi'ni parlamentodan silmek amacıyla kanunlaştırılan barajlı d'Hont sistemi, TİP'in açtığı dava sonucunda Anayasa Mahkemesi'nde iptal edilmiş ve her partinin millet meclisi ve senatoda kuvveti oranında temsilini sağlayacak bir sistem kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, önce usul bakımından yapılan itirazları incelemiş, Millet Meclisi başkanlık divanının ve parlamentodaki ilgili komisyonların seçiminin usulsüz olduğunu kabul etmiş, ancak bunların seçim kanununun iptalini gerektirmeyeceğini kararlaştırmıştır.

Daha sonra esas bakımından yapılan itirazları ele alan Anayasa Mahkemesi, Seçim Kanunu'nun küçük partileri parlamentodan silmek amacıyla barajlı d'Hont sistemini getiren 32. maddesinin 4. ve 5. fıkralarına beş fayanın muhalefetine karşılık on oyla iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin seçimde adaleti sağlayan kararı, anayasaya bağlı bütün çevrelerde büyük memnuniyet yaratmıştır.

Barajlı d'Hont sisteminin iptalini sağlayan TİP adına Genel Başkan Mehmet Ali Aybar verdiği demeçte, Anayasa Mahkemesi'nin kararını şöyle değerlendirmiştir:

«Artık başkasına verilen oy-lara iktidara gelme veya iktidarda kalma yolu ebediyen kapanmıştır.

Bu vesileyle CHP'nin bu komadaki samimiyetsiz davranış-larına da dikkati çekmek isteriz. CHP Meclis'te suretla bir

muhalefette bulunmuş, fakat seçim kanununun iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmamıştır. Başvurmamıştır, çünkü, o da AP gibi hak etmediği oylarla birkaç senatör ve milletvekili fazla çıkarabileceğini hesap etmiştir.»

Gerçekten de, barajlı d'Hont sistemine, AP kadar CHP de büyük umut bağlamış bulunuyordu.

Anayasa Mahkemesi kararı karşısında CHP yine samimi olmayan bir davranışla sonuçtan memnun olduğunu açıklamış, fakat parti genel merkezinde uzmanlar derhal kâğıda ve kaleme sarılarak bu değişiklikten sonra TİP'in parlamentoya kaç milletvekili sokabileceğini hesaplamaya koyulmuşlardır.

AP'de şaşkınlık

Fakat iptal kararı karşısında en büyük darbeyi yiyen şüphesiz AP olmuştur. Demirel iktidarı ilk 48 saat içinde şaşkınlıktan kendisini kurtaramamış, ne diyeceğini şaşırarak, sadece Devlet Bakanı Seyfi Öztürk, bir şey söylemiş olmak için; «Kanunun usul ve esas bakımından doğruluğu kabul edilmiştir. Meclisin toplanıp yeni bir kanun çıkarması bahis konusu değildir. Toplanmak için gerekli şartlar anayasada belirlidir. Kanunun beyeti unumiyel-i iptal edilmemiştir.» demiştir. Demirel ise yolunu kesen gazetecilerden yengeç gibi yan yan kaçarak soruları sadece «gülmekle» cevaplandırmıştır.

Kararın açıklanmasından ancak 48 saat sonra konuşabilen Demirel, mahalle maçlarında yenilen takım kaptanlarının bozuk havasında bir demec vermiştir. İktidarın barajlı (1) hukukçularının karar üzerine

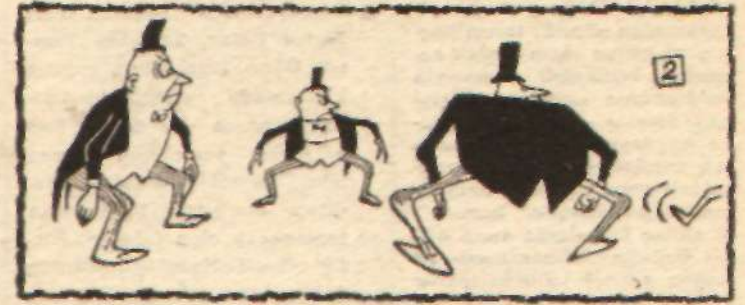

İBRAHİM SENİL

-Anayasa Mahkemesi Başkanı-

verdikleri fetvaların ışığında konuşan Demirel; «Gereğe henüz elimize geçmiş değil» demiştir. «Hükümet de bir anayasa müessesesidir. Bütün bunların kararları nasıl münakaşa edilebiliyor ise, Anayasa Mahkemesi kararları da münakaşa edilebilir.» demiştir. «Millet Bakıye sistemi tarihe karışmıştır. Netice olarak, AP'nin seçim beyannamesindeki taahhüdü yerine gelmiştir» demiştir. «Biz sadece umumi efkârımızla Adalet Partisi iktidarı tarafından getirilen tasarıda anayasaya aykırı bir husus varmış ve bunun mucibi de sanki bizsiz gibi yapılan iddiaları ortadan kaldırmak için bu beyanda bulunuyoruz» demiştir.

Oysa, Demirel'in bu karar karşısında yapması gereken tek şey vardı: İstifa etmek. Çünkü

bütün demokrasilerde, parlamentodan geçirdiği kanunlar Anayasa Mahkemesi tarafından arka arkaya iptal edilen hükümetler için yapılacak tek şey istifa etmektir.

Ama öyle görünmektedir ki, Demirel anayasa dışına düştüğü arka arkaya ilâmlara bağlandıği halde başta kalmakta direnecektir.

Ve bundan sonra bütün çalışmalarını, Anayasa Mahkemesi'ni tesirsiz hale getirmeye hasredecektir. Seçim kampanyasını «Parlamentoda muhalefet çalışmamızı engelliyor; Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay kararlarımızın uygulanmasını önüyor» sloganı üzerine yürütecektir. Vatandaşın anayasayı değiştirecek çoğunluğu AP'ye sağlamalarını isteyecektir.

Ama artık Demirel'in anayasayı kitleleri aldatıp oy artırarak ve fişte iki çoğunluğu sağlayarak değiştirmesi imkânsızdır. Çünkü, önümüzdeki seçimlerde uygulanacak seçim sistemi buna imkân vermemektedir.

İktidarın bir başka ard hesabı da, emeklilik yaşının 60'a indirilmesini öngören tasarının kanunlaşmasını sağlayarak Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay üyelerini birer birer temizlemek, yerlerine dilettiği adamları seçtirerek bu anayasa kuruluşlarını da AP'nin dümensuyuna sokmaktır. Ancak bu tasarı da parlamentodan geçse bile gidip dayanacağı yer Anayasa Mahkemesi'dir ve herhalde bu oy da orada kâş edecektir.

Bayar kâbusu

Anayasa Mahkemesi'nin barajlı d'Hont sistemini iptal etmesinin AP çevrelerinde yarattığı şaşkınlık devam ederken, bir başka telaş unsuru da, eski Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'ın başkent Ankara'yı durup dururken ziyaret etmesidir.

Bayar, Atabeyli'yi İstanbul'a belediye başkan adayı seçti-r'dikten sonra, AP içindeki çekişmelerin istediği kıvama geldiğine kanaat getirerek başkente el atmayı, yarınlar için yaptığı hesaplara uygun bulmuştur. Sessizce Ankara'ya gelerek önce eşinin mezarını ziyaret eden Bayar, hemen bir takım temas-lara girişmiştir. Gerçi İçişleri Bakanı Sükan Bayar'ı sivil polislerine adım adım izlettirmiş-tir ama, kapalı kapılar ardında yapılan temasları öğrenmek bir türlü mümkün olamamıştır.

Temaslarını büyük bir gizlilik içerisinde yürüten Bayar'ın planına göre önce sessiz sedasız Bizim Ev'in Ankara Şube-si kurulacak, bir süre sonra da karargâh İstanbul'dan Ankara'ya nakledilecektir.

Demirel, Bayar'ın Ankara'ya gelişini önemsemeyi görünmek-tedir. Gerçi, önceki seçimlerde oynanan oyunlar dolayısıyla teşkilât ile genel merkez arasında pat-lak veren sürtüşmeler ve Ana-yasa Mahkemesi'nin verdiği ka-rar karşısında Bayar'ın Ankara'ya gelişini arka plânda kal-maktadır. İstanbul teşkilatını gözden çıkaran Demirel, Anka-ra için de umudunu yitirmiş-tir. İzmir'de Karaoğlu ve Faz-

CHP de Nakil Verir

Kişecilikte, özellikle taşbasmacı-lıkta arasıra rastlanan bir olay var, nakil verme diyorlar. Geçende bir arkadaş anlattı: Baskıda kullanıldıktan sonra her nasılsa bir köşede unutulmuş kalmış otuz, kırk, kırk beş yıllık eski taşlar oluyormuş, üzeri resimli. Hani hem ucuza geldiğinden, hem de eski günlerin sağlamsa zanaatıyla hazırlanmış olduklarından galiba, «Bu eskilerinden bulduk mu bayram ediyoruz.» dedi arkadaş. «Ama, dedi sonra, ekledik, epektekin olmuyor bunlar.» «Nasıl, yani?» dedim. Anlattı. İlk «taşın üzerindeki eski resmi pomza taşıyla iyice siler temizlersin» dedi. Sonra kendi resmini çizer, boyasını çeker, bularsın kâğıda. Yenilerinden elde edemeyeceğin sonucu bu eski taşlar verir. Sil, çiz, birkaç kez kullanırsın o taşı. Derken bir de bakarsın, günün birinde, baskıdan çıkan kâğıtta senin çizmediğin, nereden geldiğini bilemediğin bir resmi var. Bambaşka birşey. Yarım bir yüz, meselâ. Ya da bir yazı. Ya da bir top arabası... İlk sefer pek şaşmış bu emicizeye arkadaş. Sonra araştır-

mış etmiş, öğrenmiş işin içyüzünü. Taşın cinsinden mi, havanın rutubetinden mi, kullanılan ecranın gücünden mi nedense, üzerine çizilen desenli taş taşı içine çekiyormuş; taşı kullanan da üzerini siler temizleye sonunda bu eski resme kadar inliyormuş. Olay bu. Arkadaş, «Taşın hafızası» dedi. Ben bizim Babâlide sordum soruşturduğum, kişisel olayı doğruladılar, ama buna taşın «nakil vermesi» denir dediler.

Su bizim yıllanmış CHP de, galiba, böyle «nakil» bir parti. Hafızasına da diyecek yok, durup durup nakil veriyor. Henüz belediye ve kısmi Senato seçimleri kampanyasının başında sayı-larız; seçimler iyice bir yaklaşım, görün bakın CHP'den daha neler çıkıyor. Zaten çıkmış değil, çıkması mînceze olurdu.

Bana sorarsanız, CHP'nin hakkını yememeli. Hakkını yememeli ve Cumhuriyetin padişahlıktan devralıp sürdürdüğü devlet çatısına yan gelip kurulmuş bir gâvur düzenin has temsilcisi olduğunu günü sırası geldikçe hatırlamasını hoş karşılamak. Hattâ va-

zifeshinâşlığın ve akde-vefânın bu den-lisini biraz da takdir ve ibretle temaya eylemeli. (Eski günahlar, biliyorsunuz, içe işler ve muhteris mizaçlar günahla-rından erdem çıkarmaya eğilimlidir-ler). Dışa ve içe karşı devletin bekası-na öteden beri «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesinin en oportunist bir yorum-na bağlayagelmis bir partiden, seçimler arifesinde, yurda ve millete ha-yar-sedâ çıkacağını ummak zaten hata olurdu.

Evet, CHP'nin hakkını yememeli. Hakkını yememeli de, nice'dir sırında taşıdığı tarihsel sorumluluktan kaçma-dığını, tarihsel görevinden çekilmeye-ceğini her bir fırsatta dünya Âleme hatırlatmaktan geri durmadığına bir mîm koyup pomza taşıyı ele almaya bakma-lık. Pomza taşı emekçilerin eline bir geçmeye! Geçti mi (gececek de, günün birinde) kurulu düzeni de, kurgusunu da, kuranı da, yedi kat çarkına işle-miş günahlarıyla, öyle bir silip atacak, öyle bir silip atacak ki, o zaman işte ne «taşın cins» fayda edecek, ne «ha-vanın rutubeti», ne de «eczanın gücü».

T. AGAOĞLU

CELAL BAYAR ANKARA'DA
— Karargâhı başkente naklediyor —

h Arınç takımının ne yapacağı bilinmemektedir. Kıbrıs'ın seçilmesinin sağlaması için F başkan Karaoğlu'nun el altından çalışması büyük bir ihtimalle İzmir'de AP'ye büyük oy kaybettirebilecektir. Sadece İzmir'de değil, Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinde ön seçim dolapları yüzünden kurgun olanların sayısı oldukça yüksektir. AP'li seçmenin sandık başına gitmesi demek, mahalli seçimler yüzünden senato seçiminde de oy kaybetmek sonucunu doğuracaktır. Özellikle barajlı d'Hont sisteminin kaldırılmasından sonra AP'nin senato seçimini birçok yerlerde muhalefete kaptırması ihtimali artmıştır.

Bu sonuç ise, AP içindeki Demirel muhaliflerinin kuvvetlenmesine ve belki de genel se-

çimlere kadar kendisini devirmelerine yol açacaktır.

İşte Bayar'ın karargâhı Ankara'ya nakletmesi, önemsemeyiz görünmesine rağmen, bu yüzden Demirel'in uykularını kaçırmaktadır. Çünkü parti içindeki muhaliflerin Bayar'la işbirliği yapmaları parti içi darbeyi daha da yaklaştıracaktır.

CHP'de kaynaşma

AP'de bu kaynaşmalar sürüp giderken CHP'de de Ortanin Solu ekibi ile Göbekçiler, hesaplarına gününe hazırlanmaktadır. 2 Haziran seçimlerinde CHP'nin oy kaybetmesi ya da yerinde sayması, uzun zaman dan beri pusuda bekleyen Göbekçilerin derhal harekete geçmesine ve büyük bir ihtimalle Ortanın Solu ekibini tasfiye etmesine yol açacaktır. Bunu bildikleri için, Ecevit ve arkadaşları seçim kampanyası için göyle bir plan hazırlamışlardır.

● İsmet Paşa faktörü en iyi şekilde kullanılacaktır. Doktorları geziye çıkmasını yasakladığı için Genel Başkan sadece Ankara'da birkaç radyo konuşmasıyla yetinecektir. İnönü'nün hastalığının propaganda devresi içinde kullanılıp kullanılmamasına daha sonra karar verilecektir.

● Soğukpınar'ın Ankara Belediye Başkanı adaylığına gelişi, Ortanın Solu hareketinin yerleştirilmesi, işçi ve köylü oylarının alınmasında kullanılacaktır. Ulus Gazetesinde Soğukpınar ile ilgili sürekli yayın yapılacaktır. Bu arada, partili üniversite öğretim üyeleri Soğukpınar'ı kursa tâbi tutarak yetistirecek, yapacağı konuşmaları hazırlayıp verecektir.

● Göbekçiler'in bir araya gelmesini önleyecek bir gezi programı düzenlenecek ve Ortanın Solu ekibinden olanlar daima Göbekçiler'den sonra konuşur olacaktır. Göbekçiler'in umudunu kırmak için, tesbit edilen yerlere önceden gönderilecek ekipler ve güçlü kişiler, teşkilatın başındakileri hazırlayacak, ayrıca Göbekçiler'in Ortanın Solu'nun güçlü olduğu il ve ilçelere gönderilmesi için azami titizlik gösterilecektir.

Sandıklı Demokrasi!

Yaşar Kemal

Bir varmış bir yokmuş, zamanında bir padişah varmış. Padişahın adamları gelmişler, demişler ki :

«Padişahım» demişler. «Halk vergiden çok şikâyet ediyor, sızıldanıp duruyorlar. Ne yapalım?»

Padişah düşünmüş. Padişah bu, düşünür :

«Varın gidin» demiş, «bir o kadar vergi daha alın.»

Padişahın adamları gitmişler bir o kadar vergi daha almışlar halktan, gelmişler padişaha. Padişah sormuş :

«Ne yapıyor sızıl原因 halk?»

Adamlar :

«Hiç sorma Padişahım.» demişler, «sorma ki sorma.. Halkın iki gözü iki çeşme. Bütün memleket feryad-ü figana boğulmuş. Halkın ne üstünde üst, ne başında baş, bir günlük yiyecek ekmekleri bile yok.»

Padişah gazaba gelmiş, padişah bu, gazaba gelir ya :

«Gidin,» demiş, «şu mendebur halktan bir misli daha vergi alın.»

Adamlar çarıncaçar gene gitmişler, gene bir misli daha vergi almışlar.

Padişah sormuş :

«Halkın durumu nasıl? Gene sızılanıyor, ağlıyorlar mı?»

«Yok Padişahım.» demiş adamlar. «Bir mucize oldu. Biz bu vergiyi de alınca halk oynamaya başladı. Halk değil, dört kol bir çengi. Şimdi çıkan sokağa genlikten şadımanlıktan geçilmiyor. Gülen gülene, göbek atan atana... Ötiller bile ayağa kalkıp göbek atmaya başladı.»

Padişah gülmüş, padişah bu güler ya..

Kissadan hisse.. Kissadan hisse alınsaydı şu yeryüzü cennet olur, kurtla kuzu yayırdı!

27 Mayıs Devriminden sonra bir Anayasa yapıldı, seçmelere gidiildi. Gene Türkiye'de oturan burjuvalar takım taklavatlarıyla iktidara geldiler. Bu Türkiyede oturan burjuvalar hep halkı köle saymışlar, kendileri hep efendi olmuşlar. İşçi Partisi de bu surlar kuruldu. İşçi Partisi! Vay anasını, kölelerin partisi! Vay anasını! Olacak iş değil. Dünya tersine mi dönüyor? Kaynar sular döküldü Türkiye'de oturan burjuvaların başına. İşçi Partisini kapatmağa kalktılar, baktılar ki olmuyor. Anayasa yol vermiyor. Aman ha! Olacak iş mi? Kim yapmış bu Anayasayı? Ne acalıp bir Anayasa bu! Anayasa bin vermiyorsa, var olsun taahhü sopahı saldırılar. O gün bugündür Türkiye İşçi Partisinin başına taş sopa yağıyor. Aydınlar söylüyor, akli oranlar söylüyor, herkes söylüyor : Bu, Anayasa dışına düşmektir. Anayasaymış, babayasaymış adanın aklı bile almıyor. «Ben sandıktan çıktım, vaa mi bana yan bakan,» diyor da başka bir şey demiyor. Sandıktan çıkmayı padişah olmak sanıyorlar fikaralar.

İşçi Partisine saldırılarla birlikte, kanunsuzluklar gırla gitti. Demokrasi yerine en korkunç bir faşizm uygulandı. İşçilere, düşünce adamlarına korkunç yüz karası baskılar uygulandı. Türkiye utanç verici bir orlama sürüklendi. Milletin gününün içine baka baka, üs değil tesis dediler. Türkiyeyi

50000 askeriyle işgal etmiş Amerikaya müttefik adı verdiler.

Her şeyiyle, her yönüyle bir yalan, bundan dolayı da korkunç bir sömürü, bir memleketi bütün sağlıklı varlıklarıyla imha düzeni kuruldu. Dünyanın hiç bir memleketinde ve dünyanın hiç bir çağında, hiç bir insan Türk milletine yapılan bu kötülükler kadar korkunç kötülüklerle karşılaşmamıştır.

Dünyanın hiç bir memleketinde, Hitler Almanyasında, Franco İspanyasında, Salazar Portekizinde Babeuf toplatılmamıştır. Tam yüz yetmiş yıl sonra Fransız düşünürü Babeuf'u toplamak gereği Türk Burjuva iktidarına nasip olmuştur. Artık bundan böyle yirminci yüzyılın insanlarının karşısına göğsümüzü gere gere açık alnla çıkarabiliriz. Biz Babeuf'u toplamış bir demokrasinin insanlarıyız, diye. Bu onur payı bir millete yeter de artar bile. Rekortman en güzel.

Sonra bizim demokrasimizde Lenin, Marks, Engels toplanır, Plehanov toplanır, Kazancaklı toplanır. Che Guevera toplanır, Ali Fakı Cihan toplanır. Toplanır öğüt toplanır. Önlüne gelen, akına esen elinin ettiği, gözünün gördüğü her kitabı toplanır. Kitap değil mi toplanmak için yazılmıştır. Bu sandıklı demokrasi bir milletin yetiştirdiği en büyük şairin, Nazım Hikmet'in kitaplarını da toplanır.

Sandıklı demokrasi Fransa Kültür Bakanı André Malraux'un «Umutsuz» adlı romanını da toplanır. Sandıklı demokrasiyi uygulayanlar ne bilsinler Malraux'un kim olduğunu. Bakmış ki romanın adı «Umutsuz», umutsa bir komünistlik kokusu var, hemen bir emir, toplatmışlar kitabı. O da doğru dürüst bir adamsa, bir kültür bakanıysa kitabına üstüne böyle komünistlik aşılayan sözlerle yazmamış. Sandıklı demokrasi kitapları okumaz ki.. Kitap okursa komünist olur, insan kitap okur mu? Ne ayıp şey.. Durup dururken bizim sandıklılar ne demeye komünist olunsunlar..

İşçi yüze yüze kuyruğuna getirdik. Önce sızıldık, sonra ağladık, şimdi toptan koca bir millet elele tutuştu sandıklı demokrasinin karşısında göbek atıyoruz. Dört kol bir çengi.. Şıkar da şıkar, şıkar da şıkar. Şıkar ha şıkar, şıkar ha şıkar.. Şıkar, şıkar, şıkar, şıkar..

Allah düşmanın başına bile böyle bir belayı vermesin. Allah hiç bir milleti böyle bir talihşahiğe mahkum etmesin. Amin.. Şıkar da şıkar..

Bir haftalık dergi çıkartırsanız. Birkaç kışkır. Düşüncelerimizi söyleyelim. Öyle çok sert de değil. Her bir zaman karşımızdaki burjuva yazarlarının insanlık sevgilerine, süğme saymalarına düşmeden.. Bu dergi her buçuk yıldır çıkar. Bir buçuk yılda bilmem kaç mahkeme açılır hakkımızda. Ve 1755 yıl hapsiniz istenir. İşin yoksa taşın der savcılığa, taşın dur mahkemelere. Diyeceksiniz ki, idamımızı istemediklerine şükredin. Diyeceksiniz ki beterin beteri var. Diyeceksiniz ki bunun adı sandıklı demokrasidir. Diyeceksiniz ki, bir yeyin bin şükredin Morison firmasının eski müessesinin sandıklı iktidarına.. Çok şükür, çok şükür. Şıkar da şıkar.. Çok şükür, çok şıkar, şükür, şıkar..

Şimdi ne olacak?

Anayasa Mahkemesi'nin verdiği kararla, bütün partilerin oylarının daha adil şekilde değerlendirilmesi mümkün olmuştur.

Mesela, beş milletvekili seçilecek olan bir il AP 42 bin, CHP 31 bin, TİP 20 bin, MP ise 14 bin oy alacak olsa, partilerin aldıkları oylar sırasıyla 1, 2, 3, 4'e bölünecek ve şu sıralama elde edilecektir.

AP	CHP	TİP	MP
42000	31000	20000	14000
21000	15500	10000	7000
14000	10333	6666	4666
10500	7750	5000	3500

Rakkamlar parti farkı gözetilmeksizin -büyüklik sırasına konulduğu takdirde 42000, 31000, 21000, 20000, 15500 şeklinde sıralanacak, beşinci sıradaki 15500 o seçim çevresindeki etabın rakamını temsil edecektir. Her partinin aldığı oyların miktarı, bu rakamı kaç defa ihtiva ediyorsa, o parti seçim çevresinden o kadar milletvekilliği kazanmış olacaktır. Bu hesaba göre, AP 2, CHP 2, TİP 1 milletvekili çıkaracaktır.

Oysa AP'nin uygulamak istediği sisteme göre baraj rakamı 21400 olacak ve TİP milletvekili çıkartamayacaktı..

● AP kitlelerine konuşmalarda katılmayacak, hedef olarak iktidar yöneticileri seçilecektir.

● Türk İş'in desteği sağlanacak ve Türk İş yöneticilerinin demecileri Ulus Gazetesinde büyük gösterilecektir.

Bütün bunlar şu gerçeği ortaya koymaktadır: Ecevit ve arkadaşları için, 2 Haziran seçimleri bir dönüm noktasıdır. Ya Ecevit CHP'nin başında kalacak, ya da yönetimi Göbekçiler'e bırakacaktır.

Ancak hangi alternatif galip gelirse gelsin, kaçınılmaz âkıbet şudur: CHP yeni bir bölünmeye daha uğrayacaktır..

TİP'in çağrısı

İktidar partisi ve ana muhalefet partisi bu iş çekişmeler içerisinde bocalarken, üçüncü parti olduğunu gündiden kabul ettirmiş bulunan TİP, sağlam bir zemin üzerinde daha büyük başarılarla doğru ilerlemektedir.

Üç yıllık yasama döneminde sadece ve sadece emekçi halkın hizmetinde olduğunu ve tavizsiz bir şekilde bağımsızlık mücadelesi verdiğini ispatlamış bulunan TİP'in oyları normal olarak artıp kaydedecektir.

Aday listelerinde mostrahâ olarak değil, gerçekten bütü-

nüyle emekçilere ve emekten yana olanlara yer veren TİP, büyük gücünü emekçi kitlelerinden almaktadır.

A.P. ve CHP gibi burjuva partilerindeki sandalye kavgaları karşısında hayal kırıklığına uğrayan seçmen kitleleri çıkarlarının nerede olduğunu anlamaktadır.

TİP bu seçimde emekçi kitlelerine şöyle seslenmektedir: **EZİLDİĞİN YETER, DAVRAN ARTIK.. GÜN SEÇİM GÜNÜDÜR..**

2 Haziran seçim günü, emekçi kitlelerin kendi kaderlerini kendilerinin daha büyük ölçüde sahip çıktıkları gün olacaktır.

SİLAHLI KUVVETLER VE SİYASET...

Mahalli seçimlerin yaklaştığı şu günlerde ordu yüksek kademelerinin tutumu da dikkati çekmektedir. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural, 28 Nisan tarihinde silahlı kuvvetlere yayınladığı «Personel 7200-68» sayılı genelgesinde, silahlı kuvvetlerin, siyasi teşekküllerin ve siyasete a'et olduğu görülen diğer teşekküllerin davranışlarıyla temasa geçmeyeceklerini belirtmektedir.

Genelgesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne sızma çabaları olduğunu da açıklayan Genelkurmay Başkanı Tural'ın bu mesajı karşısında AP tarafları gazeteler derhal övgü yarığna girmişlerdir.

Esasen, bir süreden beri ordu üzerine iktidar çevrelerinin oynadığı oyunlar, çıkarıcı çevreleri, silahlı kuvvetlerin artık tutucu bir güç haline getirildiği umuduna kapılmıştır. Zira, Ordu Yardımlaşma Kurumu, gittikçe gayesinden uzaklaşarak milyonlar ve milyonların döndüğü bir tröst haline gelmiş, subaylar ticaret hayatının içine itilmiştir.

Öte yandan Çankaya'daki Cumhurbaşkanlığı Köşkü alanı içinde kalan yasak bölgede ge-

çen yıl yapımına başlanan dört köşkün inşaatı da tamamlanmıştır. Ortalama 3 Milyon Lira'ya mal olan köşklere, Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları yakında taşınacaklardır. Her türlü modern tesislere sahip bulunan köşkün döşenmesinde de en iyi mobilya ve eşya kullanılmıştır.

Böyle bir ortam içerisinde, Tural'ın orduya genelgesi bundan böyle iktidar hesabına uygulanacak «gözlerini kapama, vazifemi yaparım» zihniyetinin ilanı olarak kabul edilmiştir.

Ancak, Tural'ın bu genelgesinin çıkarıcı çevrelerde yarattığı memnuniyet havası devam ederken, yayınlanan iki yeni genelge pısmış ağı soğuk su katmış, kulaklara kar suyu kaçırmıştır.

Genelkurmay Başkanı Tural, askeri dairelere gönderdiği genelgelerle; «ABD'nin yeni arazi taleplerinin kabul edilmemesini, mevcut tesislere ilâveler yapılmasına izin verilmemesini» emretmiştir.

Tural'ın «gizli» kaydını taşıyan genelgesinde aynen şöyle denilmektedir:

Ankara'da komutanlar için yaptırılan 3 milyonluk köşklere biri (üstte) ve Amerika'ya karşı çıkan Genel Kurmay Başkanı Tural...

GİZLİ MÜSTEREK SAVUNMA TESİSLERİ İLE İLGİLİ PRENSİPLER

1 — Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni arazi talepleri kabul edilemez.

2 — Hali hazır tesislere ilâveten yeniden tesis kurulmasına müsaade edilemez.

3 — Tesisin statüsünü değiştiren değişiklikleri kabul edilmez.

4 — Tesisler için ayrılmış arazi içinde ve tesisin işletmesini aksatmayacak çapta en geniş tenis kortu olmak üzere bazı spor tesislerine her defasında izine tâbi olmak üzere müsaade edilir. Fakat bunun dışında umuma açık hazine veya şahıs mah yerler için müsaade verilemez.

CEMAL TURAL
Orgeneral
Genel Kurmay Başkanı

Tural'ın ikinci genelgesi ise, «Milli Seferberlik ve Andlaşmalar Daire Başkanlığı Andlaşmalar Şubesi İçin Prensiplere bağlı olarak taşınmakta ve şöyle denilmektedir:

«Müşterek savunma tesisleri içinde kurulmuş ve faaliyette bulunan ABD okullarının genişletilmesi ile ilgili gelecek talepler kabul edilmeyecektir.

Müşterek savunma tesisleri içinde kurulmuş ve faaliyette bulunan ABD okullarının tesisler dışında ve 625 sayılı kanunun hükümlerine göre vazife görmeleri hususunun tahakkukuna çalışılacaktır.

ABD askeri posta hizmeti kaldırılacak, ABD personelinin posta hizmetleri PTT'ce karşılanacaktır.

Radyo ve televizyon servisinin kuruluş ve faaliyetleri Türk milli mevzuatına uygun olacaktır.»

Genelkurmay Başkanlığı'nın tesbit ettiği bu prensipler, ikili andlaşmaların yeniden düzenlenmesi görüşmelerinde Dışişleri Bakanlığı yetkililerine Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından empoze edilmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'ni «Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım» espirisi içinde düşünenler büyük ölçüde yanlışlıklarını, bu son genelgelerle anlamışlardır. Evet, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları elbette fiilen politika ile uğraşmayacaklar, ama Türkiye'nin ulusal çıkarlarının korunmasında gerektiği zaman işbirlikçi iktidarların karşısına çıkacaklardır. Ve en önemlisi, anayasanın kendilerine tanıdığı oy hakkını, Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda kullanacaklardır.

Halk ozanları ant içtiller

Bütün toplumcu halk ozanları geçen Cumartesi günü, bir basın toplantısı yaparak yeni kurmuş oldukları Halk Ozanları Derneği'ni halkoyuna sazları ve sözleriyle tanıtmışlar, devrimeci mücadeleye için andılmışlardır.

Toplantıya Halk Ozanları Derneği Genel Başkanı Aşık Fermani ile Aşık İhsani, Aşık Nesimi, Aşık Hüseyin Kaçmaz, Aşık Kul Hüseyin, Muhlis Akarsu, Hasan Hançerlioğlu, Namık Behramoğlu, Aşık Devranî, Şair Kemal Özkan ve derneğin diğer üyeleri katılmışlardır.

Aşık Fermani, derneğin amaçlarını anlatarak «Atatürk'ün izindeyiz. Hayatımızın son noktasına kadar girdiğimiz bu kurtuluş savaşında yılmadan savaşacağız ve bundan sonra mücadelemizi bir kat daha artıracakız» demiştir.

Daha sonra bütün ozanlar sazlarıyla birer birer derneklerini öven sözçükler söylemişlerdir. Halk Ozanları Derneği'nin, halkı ezen, sömüren ve bu vatanı yuvalanan yabancı köpeklerle ve onların adamlarına karşı en büyük savaş teşkilâtlarından biri olduğunu belirtmişlerdir.

Toplantı sonunda halk ozanları şu bildiriye yayınlamışlardır:

«Fakir fukarayı sömüren, köylünün kanını emen toprak ağalarını, bu memleketin bağımsızlığını istemeyen satılmışları ve onların uyduğunu yapan, seriat diye sokaklara dökülen çember sakallı şiddetle protesto ediyoruz.

Gerçek vatansever emekçi halk örgütleri, devrimeci gençlik ve halk ozanları olduğu müddetçe, yobazlar yerinde bocalayacak ve halkın uyanmasından telaşa düşüp bu uyanmanın önüne set çekmek için giriştikleri düzenbazlık, eli sopah kuvvet saldırıları sökmeyecektir. Millet uyanıyor... Korksunlar... Halkın şamarını yemelerine çok az kaldı...»

Halk ozanları, ayrıca, TİP İstanbul Milletvekili adayı Aşık İhsani'yi seçimlerde sazlara ve sözleriyle köy köy, mahalle mahalle dolayarak destekleyeceklerini açıklamışlardır.

Safiye Ayla'ya açık mektup

Saygıdeğer oydığım, Safiy'ânım;

İkkin deyivereyim, size karşı derin bir sevgi ve saygı besleyen bir öğretmen ve sanatçı çevresinde yetiştim. Benim için Çapa Kız Muallim Mektebi mezunu, devrimci Safiye Ayla, yaşamım dikkatle, hayranlıkla izlediğim örnek insanlardan biri olmuştur. Türkiye İşçi Partisi saflarına katıldığınızı duyduğum zaman hakkı, hakkı ve büyük bir dava, memleketin kurtuluş davası uğrunda sizinle birlikte savaşmanın mutluluğuyla içim pır-pır etmişti. Partinin son yıldönümü şenliğinde ve ömrümden ilk defa elinizi öperken, aynı heyecan içindeydin.

Ben ki hayal kırıklığına alışkın bir kuşaktım, gine de, bir on gün kadar önce, gazetelerde varınızı, yoğunluğu Türk Eğitim Vakfı denen kuruma bağışladığınızı okudum ve o imza töreninde katmerli para-balarımızla çektiğiniz resmî gördüğüm zaman, ne yalan söyleyeyim, fena halde bozuldum.

Bilmez miyim hiç, bu bağışta bulunurken, siz o zâta şeriflerin tılkıce hesapları içinde değildiniz. Ne de bu vakfın tahta-perdelediği art-niyetlerin farkındaydınız... Yanlış yöneltilmiş bir güce gönüllülüğe kapıldınız. Bu yüzden de göremediniz ki, şimdiye dek toplanan 6 milyon lira, 234 kurucu arasında üleşilmiş olması gerektiğine göre, başış miktarı, o da devlete ödenecek vergilerden masraf diye düşülmek üzere, adam başına 25.000 lirayı geçmemektedir; ve bu kâlonortar milyonluk kazançları içinde çürük dışörtörün kovuşunu bile kamaytarmayacak püftenlikteki bu parayla bir yandan hamiyetperverlik perendeleri atmağı, bir yandan da öcal teşebbüs çıkarlarına aykırı düşen milli

akımlarla çalkalandığını korkuyla izledikler. Üniversite Gençliği arasından kompirador Sultanlığına, sultasına yenicilerler devşirmeyi hıslalamaktadırlar... Bilmez miyim hiç, çeşitli nedenlerle kabaran bir duygusalılık sizi şaşırttı. Belli, özel Üniversite dolaplarını döndürecek olan bu vakfa Amerikan Kültür Emperyalizminin el ulağı, Ford Fonu'nun bol keseden 92.000 dolar gönderivermesi de gâllıgırsız gözünüzden kaçtı... Yoksa, bilmezmiyim, hiç devrimci, millîci Safiye Ayla milli yaşamınızı çorbaya çeviren bu denli mağuş ağılarda, değil helâlinden kazanılmış altı milyon lırahk mülkü, bir tutam tuzu bile olsun istemezdi...

Ama affınıza sığınarak söylüyorum, Safiy'ânım, yüce-gönüllülükle, duygusallıkla, bu çeşit insanca dürtülerle bile olsa, böyle bir yanlışlığa düşmeyi, doğrusu, toplumcu bir parti üyesine, sizin gibi bir toplumcuyla yalostıramadım. Anladım, nasıl oldu da, toplumculuğun toplumu kişinin kişiye muhtaçlığını ortadan kaldırmak, kişiye başka bir kişiden ocağına düşmekleştin insan gibi yaşama, insan gibi yetişme hakkını, özgürlüğünü kazandırmak üzere yeniden ve toptan düzenlemek olduğunu unuttunuz?... Anladım, nasıl oldu da, kapkaç düzeninin toplumda açtığı yaraların kapkaççı ceza dolaplarından arta kalmış haya-cıva merhemleriyle tımar edilemeyeceğini bilmediniz?...

Fenerbahçe'de bir geceydi, bir gaziinoda... Çile Bülbülü Çile şarkısını okuyordunuz... Siz çile bülbülü, çile diye üledikçe, bahçenin öbür ucundan bir dinleyici, ama usta mı usta, bülbül gibi şakıyordu... Güzel bir geceydi velhasıl... Ve ben bülbüllerin kafese konamayacağını sanıyordum... Bu balkın gilest kolay bitmeyecek, anlaşılan...

Saygılarımı, sevgilerimi sunarım.

Can YÜCEL

Bütün dünyada elden ele
dolaşan bir kitap ve
büyük bir ism:

HO Şİ MINH

Yazan:

Jean LACOUTURE

Devrimlerin hemen
okumaları gereken
bir eser

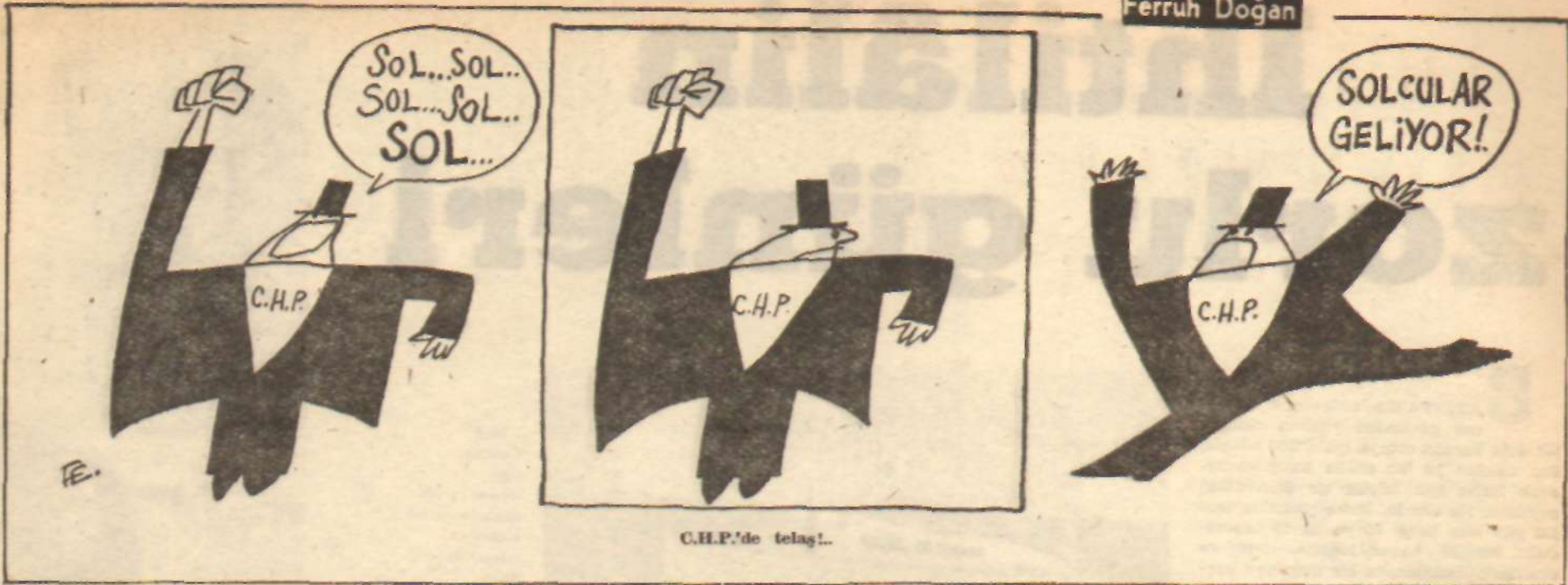
YENİ ÇIKTI

12,5 Lira

PAYEL YAYINEVİ

P.K. 889 İSTANBUL

(Ant. Der: 456)

ÖĞRENCİ GÖSTERİLERİ VE NEDENLERİ

Almanya'dan sonra İtalya ve Fransa da son günlerde öğrenci gösterilerine, hatta gençlerle polisler arasında kanlı çarpışmalara sahne olmuştur. Yüzlerce genç tutuklanmış, üniversiteler kapatılmış, kan dökülmüştür. TIME Dergisi, öğrenci gösterilerinin nedenleri üzerine ilgi çekici bir inceleme yayımlamıştır. Kapitalist ülkelerdeki gençlik hareketlerine ışık tutan bu incelemeyi özetleyerek veriyoruz:

ÖĞRENCİLERİN büyük gruplar halinde, böylesine sert, kavgacı olmaları, dünyada kendi istedikleri düzeni kurmaya çalışmaları ender görülen bir olaydır. Avrupa'da öğrencilerin yönettiği 1848 İhtilali'nden bu yana en büyük öğrenci gösterilerine bu yıl tanık olunmaktadır.

Yıllardır ilk kez, geri kalmış ülkelerde değil de, zengin sanayi ülkelerinde öğrenciler yürüyüş yapıyor, gösteriler düzenliyor, grev yapıyor ve polislerle vuruşuyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nde bu davranış, üst tabaka okullarındaki faal, uyanık ve sık sık gösteriler yapan öğrencilerin hareketi olmaktan çıkmış, genel olarak sessiz ve hareketsiz bilinen üniversitelerin öğrenci birliklerini de içine almaya başlamıştır.

Aktivist öğrenciler, toplumda değişiklikleri kendileri tarafından gerçekleştirilmesini istiyorlar. Üniversitenin statükoyu koruyacak bir birim olmaması gerektiğini, üniversitelerin reformlara öncülük etmesinin şart olduğunu ileri sürüyorlar. Öğrencilerin aktif bir dünyaya girmeye hazırlanan kişiler değil, fakat bu aktif dünyada bir güç meydana getiren kişiler olduklarına inanıyorlar.

DÜNYA çapındaki bu gösteriler, bir kaç yıl önce Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrencilerin, üniversite içinde daha geniş hürriyet ve karar verme yetkisi istemeleriyle başlamıştır. Bu öğrencileri harekete geçiren başlıca iki büyük duygusal etken vardır. Birincisi medeni haklar sorunudur. 1960 yılı başlarında yaptıkları gösterilerle Amerikalı öğrenciler, kanun yapıcıların harekete geçirebilecek kuvvete sahip olduklarını anlamışlardır. Bundan sonra ortaya Vietnam sorunu çıkmıştır. Vietnam, öğrenciler için bir bakıma kişisel bir sorun olmuştur. Çünkü, savaşta vurularak ölmek, çoğunluğu dehşete düşürmektedir. Gençler, savaş, adalete aykırı ve ahlâk dışı saymaktadırlar.

Amerika'daki öğrenci gösterileri bütün dünyayı etkilemiştir. Berlin'de, Rio de Janeiro'da, Tokyo'da aktivist öğrenciler, Amerikalı öğrencilerin kullandıkları taktikleri yakından incelemişlerdir. Televizyonda Londra yada Manhattan'daki öğrenci gösterileri görülür görülmez, Amsterdam'da ve Prag'da da öğrenciler derhal yürüyüş geçirmektedirler.

Mühtemelen dünyadaki aktivist öğrencilerin pek çok ortak yanları ve alışkanlıkları bulunmaktadır. Bunların hepsi bazı belirli yazarları okumaktadırlar. En çok sevdikleri profesör, kişilerin hükümet ve iş çevreleri tarafından ezildiğini, buna karşı koymanın kişi için bir zorunluluk olduğunu söyleyen 69 yaşındaki California Üniversitesi profesörlerinden Herbert Marcuse'dur. Kahramanları da ortaktır. Bunların arasında Martin Luther King, Stokely Carmichael ve Robert Kennedy gibi kimseler vardır. Aşırı radikaller ise, Doğu Avrupa'nın eski liderlerine değil, Ho Şi Minh, Regis Debray, Ernesto "Che" Guevara gibi ihtilâlcilere tapmaktadırlar.

Öğrencilerin gittikçe daha çok dikkati çekmelerinin bir nedeni de, sayılarının durmadan artması ve daha büyük gösteriler düzenlemeleridir. 1950'den bu yana üniversitelerde kayıtlı öğrencilerin sayısı iki misli, hatta daha fazla artmıştır. Latin Amerika'da 380 bin öğrenci varken, şimdi bu sayı 880 bin'dir.

Batı Avrupa'da öğrenci sayısı 739 bin'den 1 milyon 700 bin'e çıkmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 2 milyon 600 bin öğrenci varken şimdi bu rakam 7 milyonu bulmuştur. Eğitimcilerin tahminlerine göre, bir üniversitedeki öğrencilerin yüzde 1 ilâ 2'si aşırı liderlerdir. Öğrencilerin yüzde 5 ilâ 10'u ise gösterilere katılan aktivistlerdir.

AKTİVİST öğrenciler hakkında yapılan araştırmalar, bunların çoğunun zengin, siyasi bakımdan faal ve liberal ailelere mensup olduklarını ortaya koymuştur. Protesto etmeye hazır öğrencilerin hemen hemen yarısı Yahudi, pek azı Katolik'tir. Aktif öğrencilerin çoğunluğu, başkaldırmakla tanınmış ve öğrencilerin protestolarına anlayış gösteren örneğin California, Wisconsin, Columbia üniversiteleri gibi kuruluşlarda toplanmaktadırlar. Bu öğrencilerin çoğunluğu sanat ve sosyal bilimler dallarında eğitim gören oldukça zeki öğrencilerdir. Aktivistlerin pek azı mühendislik, doktorluk, iş idaresi gibi profesyonel fakültelerdendir. Pek çok üniversitede devam zorunluluğu olmadığı için bunların yürüyüş yapacak, aday seçecek bol zamanları vardır. Bazı profesörler de aktivistleri teşvik etmekte, bu gibi öğrencilerin dersleri izlememelerine göz yummaktadır. Bütün dünyada aktivist öğrencilerin ilk hedefleri

üniversitedir. Gördükleri eğitimin bugünkü yaşantı şekline uygun olmadığını farkındadırlar. Profesörlerini seçerken, dersleri tesbit ederken kendilerine daha çok söz hakkı tanınmasını istiyorlar. Özellikle Avrupa ve Latin Amerikalı radikal öğrenciler, sınıf farklarıyla, çeşitli bürokrasileriyle ve maddi hedeflere doğru yönelmesi ile üniversiteyi toplumun küçük çapta bir modeli olarak görmektedirler. Onların amacı, üniversiteyi ekonomi için kişisel bir araç olmaktan çıkartıp, sosyal protesto ve reformlar için daha sesli bir kuvvet haline getirmektir. Onlar üniversitenin İngiltere'deki İşçi Partisi'nin, Batı Almanya'da Sosyal Demokratlar'ın ve Amerika Birleşik Devletleri'nde sendikaların oynadıkları rolü yüklenmesini istemektedirler.

ÖĞRENCİLERİN protestosu ile birlikte gelişen diğer bir hareket de, siyah öğrencilerin güç kazanmalarındır. Yale'den San Francisco Üniversitesi'ne kadar zenci aktivistler ve onları destekleyen beyazlar, üniversitenin geçekundu toplumunun eğitilmesinde daha faal bir rol alması, okutulan dersler arasında Afrika - Amerika tarihine yer verilmesi ve üniversitelere zenci öğrencilerin, profesörlerin ve yöneticilerin alınması için çalışmaktadırlar. Bunların çoğunu da hükümet kabul etmiştir.

Öğrenciler, üniversite yöneticilerine iki ders vermişlerdir: 1) İstedikleri bazı değişiklikler gerçekten birer gelişme ve yenilik demektir. 2) Öğrenci kuvveti ile başa çıkabilmenin tek yolu, öğrencilerin isteklerini önceden kestirebilmek ve öğrenciler talepte bulunmadan bu değişiklikleri gerçekleştirmektir.

Hem öğrencilerin ve hem de yaşlıların dikkat almaları gereken bir gerçek şudur: Herşeyden çok ihtiyaç duyulan şey, karşılıklı saygıdır. Aktivist öğrenciler yapıcı olmaktan çok tenkitçidirler. Çoğunlukla, ortaya attıkları sorunlar için kendileri de bir çözüm yolu bulmuş değillerdir. Fakat yaşlılar da gençlerin problemlerini dikkate almamalarıyla etmemektedirler. Öğrenci protestoları, İspanya'da, Almanya'da ve öteki ülkelerde otoritelerin modern zıssou vo unde olumlu tedbirler almalarını sağlamıştır. Öğrencilerin sahip bulunduğu güç, patlak verme, harekete geçme gücüdür. Onlar, kurulmuş otoritelere, düzeni müdahale edebilirler, fakat dıştan, toplumdaki kışkırtıcıdan yardım almadan o düzeni, o otoriteyi değiştirmeleri imkânsızdır.

İhtilâlin zorlu günleri

BATISTA'nın ordusunun savaşma gücünden yoksun olduğu, ilk defa burada ortaya çıktı. 200 silâhla, her cinsten 10 bin silâha karşı savaşmak bizler için büyük bir dezavantaj sayılırdı. Ne var ki, bizim çocuklar tam iki gün bire karşı 10 ya da 15 oranındaki, üstelik havan topları, tank ve uçaklarla desteklenen bir düşmana karşı kahramanca dövüştüler... Tâ ki koyu korunmakta olan küçük birlik oradan çekilinceye dek...

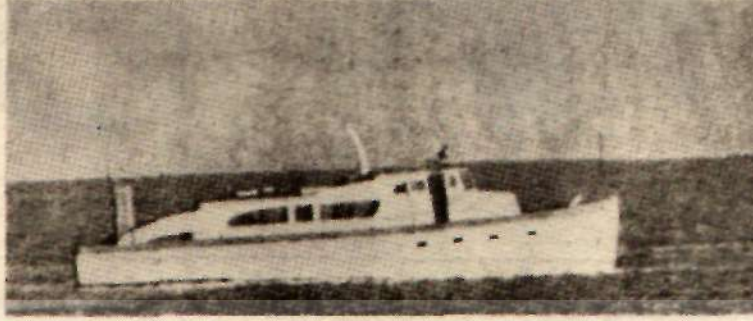
İki buçuk ay süren çetin bir savaşın sonucunda ölü, yaralı, tutsak ve kaçaklar dahil, düşman binin üzerinde kayıp vermişti. Bu savaştan elimize bir tank, 12 havan topu, 12 makineli tüfek, 20 sten, çok sayıda otomatik piyade tüfegi, cephane ve çeşitli askeri malzeme geçmişti. Bütün bunların dışında, sonradan Kızıl Haç örgütüne teslim ettiğimiz 450 tutsak da almıştık düşmandan.

Sierra Maestra'ya yapılan bu son saldırıda Batista ordusunun belli iyice bükülmüş fakat henüz kesin bir şekilde mağlup edilememiştir. Savaş sürdürülmeliydi... Bizlere kesin zaferi sağlayacak olan askeri strateji, üç ayrı bölgeye taarruz etmek üzere hazırlandı. Santiago de Cuba; Las Villas ve adanın diğer yakasındaki Pinar del Rio.

Las Villas'a benim, Pinar del Rio'ya da Camilo Cienfuegos'un komanda etmekte olduğu birlikler gidecekti. Ne var ki, savaşın zorunlulukları kendisinin Las Villas'da kalmasını gerektirdiğinden, Camilo Cienfuegos planın ikinci bölümünü tamamlayamayacaktı.

Sierra Maestra'ya saldıran düşman birliklerinin saf dışı bırakılmasından sonra, heri hatlarınıza tekrar eşki bulundugu yerlere alınmış ve birliklerimizin morali ve etkinliği üzerinde gözle görüldür bir artış kaydedilmişti. Aradan bir müddet geçtikten sonra, Küba'nın merkez eyaleti olan Las Villas üzerine ilerlemeye karar verildi. Bizlere gönderilen askeri harekât emirlerinde belli başlı stratejik plan olarak, adanın her iki ucunu birbirine bağlayan muhabere tesis ve hatlarının sistemli bir şekilde kesilmesi belirtilmişti. Bundan başka bana, o bölgenin dağılık kesimindeki siyasi örgütlerle ilişki kurmam emredilmiş ve bölgenin idari işlerinin benim sorumluluğunda askeri bir yönetim içerisinde yürütülmesi için de yeterli kadar özel yetkiler verilmişti.

Harekât bu yönergelerin sınırları içerisinde 30 Ağustos 1958 günü başlayacaktı. Kamyonlarla yola çıkacaktık. En çok dört gün içerisinde de Las Villas'a varmamız hesaplanmıştı. Ne var ki, beklenmedik bir olay planımızın tam olarak uygulanmasına engel olacaktı. Harekâtın başlayacağı gece, üniformalarımızı ve motorlu araçlar için gerekli yakıtı taşıyan kamyonet ile, bizlere silâh getiren bir uçak, yol kenarında bulunan küçük hava alanına gelmişlerdi. Gece olmasına rağmen uçağın inişi düşman tarafından tesbit edilmiş ve hava alanı gece saat 8'den sabahın 5'ine kadar aralıksız bir şekilde bombalanmıştı. Uçağın düşman eline geçmesi bizler için çok kötü sonuçlar doğurabilirdi. Bu yüzden sabah saat 5'te uçağı ateşe verdik. Düşman birlikleri hava meydanına doğru ilerlediler. Kısa bir süre sonra, yakıt dolu kamyonetimizi ele geçirdiklerinden harekâtımıza yaya olarak bağ-

Fidel Castro, Che Guevara ve arkadaşlarını Küba'ya çıkartan ünlü GRANMA yatu...

lamak zorunda kalmıştık. İşte bu şartlar altında, motorlu araçlarımız ve atlarımız olmaksızın 31 Ağustos günü yürüyüşe başladık. Manzanillo'dan Bayamo'ya ilerlerken ana yol üzerinde kendimize at ya da kamyon bulabileceğimizi ümit ediyorduk. Bulmasına bulduk da... Ana yolda yeteri kadar motorlu araç temin etmiştik kendimize. Fakat Eylül'ün birinci günü çıkan şiddetli bir fırtına, Küba'nın o bölgesindeki tek asfalt yol olan Merkezî Kara Yolu dışındaki bütün toprak ve ara yolları tahrip ettiğinden, kamyonlarımızı terketmek zorunda kalmıştık. Zira, düşman tarafından görülmeden devamlı bir şekilde karayolu üzerinde ilerleyebilmemiz hemen hemen imkânsızdı. O andan itibaren ya atlarla ya da yaya olarak yolumuza devam etmek zorundaydık. Elimizde yeteri kadar cephane, 40 adet mermisi ile birlikte bir bazoka ve uzun bir yolculuk için gerekli olan hemen her türlü kamp malzemesi vardı.

Dost bir bölge olan Oriente eyaletinin toprakları içerisinde olmamıza rağmen, harekâtın geri kalan günleri oldukça güç şartlar içerisinde geçmişti. Devamlı bir şekilde, yatağından taşan nehirleri geçmek; silâh ve mermilerini ıslanmasını önlemek için bukhadan usanmadan didinmek; atlarımıza bakmak ve meskün bölgeleri âdeta sıvırcasına geçmek zorunda kalmıştık.

Bir yandan düşmana, bir yandan açlığa ve susuzluğa karşı savaşıyorduk.

Taşan nehir sularının bastığı bir araziye, dinlenme molalarımızı âdeta çekilmez hale getiren sıvrisinek sürülerinin hücumları altında, gayet az ve kötü yiyeceklerle, çamurlu nehirlerden ya da doğrudan doğruya bataklıkta suların içmek suretiyle geçtik. Günler daha uzun gelmeye başlamıştı bizlere... Oriente ve Camagüey eyaletleri arasındaki sınırı teşkil eden Jobabo nehrini aşarken, kamptan ayrışmamız üzerinden de tam bir hafta geçmişti. Birliklerimiz oldukça yıpranmış bir durumdaydı. Jobabo nehri de öncekiler gibi yatağından oldukça taşmış bir vaziyette idi. Üstelik adamlarımız çizmeksizliğin acısını çekmeye başlamış ve birçoğu Camagüey bataklıklarını yalınayak geçmek zorunda kalmışlardı.

CHE GUEVARA
— Güler yüzlü ihtilâli —

9 Eylülü gecesi, La Fedral adlı bölgeye girerken, öncü birliklerimiz düşmanın tuzağına düşmüş ve iki yürekli yoldaşımız öldürülmüştü. Fakat için en kötüsü, düşman kuvvetleri yerimizi tesbit etmiş ve bundan böyle bizlere saldırıya hiç ara vermemiştir. Kısa bir çatışmadan sonra oradaki küçük bir düşman karakolunu teslim almış ve dört tutsak ele geçirmiştik. Uçaklar hemen her hareketimizi gözledikleri için, büyük bir ihtiyat içerisinde ilerlememiz gerekiyordu. Bir ya da iki gün sonra, Camilo'nun kumandasındaki birliklerle aynı zamanda, Laguna Grande adlı bölgeye ulaştık. Bugün bana o yerden bahsettiller mi, ilk olarak aklıma yoğun ve saldırgan sıvrisinek sürüleri gelir. Cebinizde olmadan bir an bile dinun istirahat edebilmemiz imkânsızdı ve ne yazık ki hepimizin ayrı ayrı cebinliği de yoktu...

O günler, acı ve sıkıntılarla dolu günlerdi... Üzerinde su ve çamurdan başka birşey bulunmayan ıssız arazilerde, kişiyi yıpratıcı zorlu yürüyüşlerin yapıldığı günlerdi... Aç ve susuzduk, güçlüğüle ilerleyebiliyorduk. Silâhlarımız sanki omuzlarımızı çökertecek kadar ağır gelmeye başlamıştı bizlere. Bir ara, Camilo kendi birliği için motorlu araçlar bulmuş ve bizler de onların bıraktığı atlarla yolumuza devam etmiştik. Fakat daha sonra, atlarımızı Macarene Şeker Fabrikası'nın arka tarafındaki

bir yere bırakmak zorunda kalmıştık. Bizlere gönderilmesi gereken kılavuzlar nedense gelmemişlerdi. Bu yüzden kılavuzluk işini kendi aramızda düzenledik. Öncü birliklerimiz Cuatro Compadres adlı yerde düşmanla karşılaşmış ve uzun bir çatışma başlamıştı. Çatışma gün doğarken patlak verdi. Adamlarımızın çoğu güçlüğüle kendilerini bogenin ağ korulukları içerisinde atabilmeyi başardılar. Fakat Batista Ordusu saldırısına devam etmiş ve araziye dağılan adamlarımızın demiryolunu geçerek ormanlık bölgeye ulaşmalarını sağlayabilmek için, düşmanla çetin bir savaşa tutuşmak zorunda kalmıştık. Uçaklar yerimizi kestirdikten sonra B-26 C-47, C-3 ve gözetleme uçakları 20 metre kadar genişlikteki bir arazi parçası üzerinde bizleri bombalamaya başladılar. O andan itibaren çekilmeye başladık. Uçaklardan atılan bombalar adamlarımızdan birini öldürmüştü. Yüzbaşı Silva dahil, birçoğunu da yaralamıştı. Hatta Yüzbaşı Silva savaş sonuna kadar omuz kemiği kırık olarak dövülmüştü düşmanla.

Ertesi gün durum biraz daha parlak bir hal almıştı. Etrafa dağılan adamlarımızın birçoğu tekrar bizlere katılmış ve birliğimizi yeniden düzenlemişti. Adamlarımızdan 10'u geriye kalmamış, fakat Camilo'nun grubuna katılarak Las Villas eyaletinin kuzey bölgesine doğru yürüyüşe devam etmişlerdi.

Bütün bu güçlüğüle rağmen, köylüler daima bizlere yardımcı olmuşlardı. Her an, yürüyüşümüze devam edebilmek için gerekli yiyeceği temin edemeyen ya da birliğe kılavuzluk yapacak kişiler bulabilmiştik kendimize. Tabii ki bu Oriente halkının desteğini sağlamış sayılmazdık. Bazı zamanlar bizleri izleyen köylüler de bulunuyordu. Ne var ki, bu kendilerinin doğrudan doğruya bizlere karşı giriştikleri bir hareket değildi, içerisinde yaşadıkları şartların verdiği doğal sonuçlardı. Bu köylüler büyük arazi ve çiftlik sahiplerinin katta kölesi haline gelmişler ve günlük fakalarını kaybetmek korkusuna kapılmışlardı. İşte bu yüzden bizim o zaman da bulunduğumuzu efendilerine bildirmekteydiler. Arazî sahipleri de köylü-

Guevara'nın hayatı ve hatıraları

- 7 -

Derleyen : Mekin GONENÇ

ta adam atanaz hale gelmiş olan askerleri yürüyüşe devam ettirebilmek için eldeki tek çare, akla gelen her türlü hakaret, paylama ya da yalvarıp yakarmaları kendilerini tahrik etmektir. İşte, durumun en sıkışık olduğu böyle bir zamanda, uzakta beliren bir manzara sanki askerlerin yüzlerini aydınlatmış ve birliğe yeni bir umut vermişti. Karşılarında, kendilerinin ilk defa gördükleri ve ufukta mavi bir nokta halinde k'imelemiş olan Las Villas m'ra dağları uzanıyordu...

O andan itibaren herşey bizlere sanki daha hafif ve kolaymış gibi gelmeye başlamıştı. Son kuşatmadan da kurtulup, Jucaro nehrinin karşı yakasına yüzerek Camaguey'den Las Villas eyaletine geçmiştik. Bu da, moralimizin yükselmesine yardım etmişti.

İki gün sonra, kendimizi sağ salım olarak Trinidad Sancti Spiritus sıra dağına bağrında bulduk. Geçirdiğimiz o zorlu günlere rağmen, savaşın gelecek dönemine başlanmaya hazırдық bile. Dinlenmemiz iki gün sürdü. Zira, 3 Kasım günü yapılması kararlaştırılan genel seçimlere engel olmak için gecikmek-sizin ilerlemeye devam etmemiz gerekiyordu. Las Villas'ın dağlık bölgesine 16 Ekim günü gelmiştik. Zamanımız dar, görevimiz ise son derece önemli idi. Aynı anda Camilo da, kuzeyde, Fk tatördü destekleyenlerin kalblerine koku salarak üzerine aldığı görevi yerine getirmekle meşguldü.

GELECEK HAFTA :

İhtilâl'in zaferi

Che Guevara, gerilla savaşı günlerinde at sırtında

lerden aldıkları haberleri büyük bir memnuniyetle idari makamlara ulaştırıyorlardı.

Öldürüldüğümüze dair uydurma haberler çıkartılıyor...

Bir öğle sonrası, radyodan General Francisci Tabernilla Dolz tarafından verilmiş bir haber duyduk. Âdeta bir caniyi andıran, o korkunç ses tonu ile: «Che Guevara tarafından yönetilmek-te olan gerillacı sürüsünün...» yokedildiğini bildiriyor, yaralılarla ölenlerin

adlarını sıralamak suretiyle haberin ayrıntılarına iniyordu. Aslında, birliğimizdeki savaşçıların adlarını, birkaç gün önce yapmış olduğumuz o çetin çatışmada ellerine geçirdikleri arka çantalarımızdan elde etmişlerdi. Bütün bu küçük bilgiler, düşmanın genel karar-gâhi tarafından uydurulmuş haberlere eklenerek, doğruymuş gibi bir hava yaratılmak istenmişti. Hiç unutmam, kendi ölüm haberimizi bildiren bu uydurma yayını duymak, savaşçılarımız üzerinde oldukça garip bir izlenim bırakmıştı.

Askerlerimiz üzerine bir bakkınlık, bir kötümserlik çökmekte idi. Açlık, susuzluk, yorgunluk, her geçen gün bizleri biraz daha kuşatmış düşmanın karşısında duyduğumuz çaresizlik ve bir de bütün bunların üstünde, bölgede «Mazamorra» adı ile bilinen ve her atılan adımda askerlerimize sanki işkence yapıyor muyuşasına acı veren ayak hastalığı, bizleri âdeta bir hayaletler ordusu haline çevirmişti. Savaşa devam

edebilmek güçleşiyordu... Hem de son derece... Her geçen gün askerlerimizin sağlık durumu daha da kötüye gitmekte idi. Ancak iki günde bir yemek yiyebiliyorduk. Buna bile her zaman imkân olmuyordu. Bu perişan durumu düzeltilecek tek birşey bile yoktu görünürlerde. En kötü günlerimizi Baragua Şeker Fabrikası yakınındaki bataklıklarda kuşatıldığımız zaman geçirmiştik. İçecek tek bir yudum suyumuz bile yoktu. Devamlı düşmanın hava saldırılarına uğruyorduk. Ayakkabılarımız çamur ve tuzlu sudan parçalanmış, çıplak ayaklarımız taş parçaları ve bitki dalları ile kesilip yarılmıştı. Kuşatıldığımız araziden kurtulup, ünlü Trocha surlarına doğru yöneldiğimizde âdeta felâketten çıkmış bir durumda idik. Daha kendimizi toparlayabilecek bir zaman bulamamıştık ki, elvarıda düşman askerlerinin bulunduğunu haber aldık. Gecikmeksizin tekrar yürüyüşe başladık. Birliğimiz son derece yorulmuş, üstelik cesaretimiz de kırılmıştı. Âde-

CHE, İHTİLÂLCİ CAMİLO'YU ANLATIYOR

Che Guevara'nın hatıralarının bu bölümünde adı geçen Camilo Cienfuegos, Küba İhtilâl'i'nin başarıya ulaşmasında büyük hizmeti geçmiş bir gerilladır. Ne yazık ki, Camilo, kendisinden daha çok geyler beklendiği bir sırada bir kazada can vermiştir.

Che Guevara, Camilo Cienfuegos'un ölümü üzerine GRANMA Dergisi'ne onun hakkında uzun bir yazı yazmıştı. Aşağıda, Che'nin Camilo hakkındaki bu yazısından ilgili çekici bölümleri Behzat Tanç'ın çevirisinden yayınlıyoruz:

«Camilo hakkında milyonlarca anekdot anlatılabilir.

İşte bu anekdotlardan biri:

Camilo'nun küçük bir gazocağı vardı. Aramıza yeni katılmış olanlara bu ocağı pışkırdığı kedileri ikram ederdi. Bu, Sierra'da yenilere uygulanan sınavlardan sadece biri idi. Kedi kızırtmasını reddedenler, gerillacılık sınavına başaramamış sayılıyorlardı...

İnsanlara değer vermek, onlarla gayet iyi kaynaşabilmek, Camilo'nun belibaşlı özelliklerinden biri idi... Bugünlerde pek önemsemediğimiz ve pek az kişinin sahip bulunduğu bu özellikler, onun bütün davranışlarına hâkimdi. Fide'l'in de belirttiği gibi belki fazla bir kitap kültürü yoktu. Fakat arasından çıktığı halkın doğal zekâsına, fedakârlık duygusuna ve anlayışına sahipti.

Camilo her şeyin üstünde iki şeye büyük sadakatle bağlıydı: Halk ve Fide'l... Kendisini bunlara adanmıştı.

Camilo niçin öldü?

Elimizde ulaşımı sağlamak için güvenilir uçaklar, tecrübeli pilotlar yoktu. Oysa, işi başından aşkın olan Camilo'nun Havana'da zamanında bulunması gerekiyordu... İşte bu vazife aşkı uğruna yaptığı sürat ölümüne sebep oldu.

Tehlike, onun için âdeta bir oyun,

kur yapılan bir sevgiliydi. Ölümü, herkesin onu tanıdığı, sevdiği ve hayran olduğu bir zamana rastladı.

Birçok Camilo'lar gelip geçecektir daha... Fide'l'in de dediği gibi, görevini tamamlayamadan ölenler ya da sonuçlandıramadan tarih sayfalarına geçen Camilo'lar.

Şunu unutmamalıyız ki, devrimden önce bile Camilo gibi, onunla eşdeğerde bir başka adam yetişmemiştir. O, Küba devriminin içinden fıskıran bir büyük ihtilâlcî, bir halk adamı, bir «devrim sanatçısı» idi.

Umutsuzluk, hayal kırıklığı ona göre şeyler değildi.

Camilo her gün tekrar tekrar anılacak bir kişidir; çünkü o devrime, yılların sülemeyeceği damgasını vurmuştur.

Camilo, daima devrimci Küba halkının sembolü olarak kalacaktır.

Ernesto Che Guevara»

Che Guevara, Camilo Cienfuegos ile beraber

Ekonomik bunalımlar ve ilerici atılımlar

Yakın zamanlarda kapitalist dünya ve özellikle Amerikan ekonomisi dört bunalım (buhran) dönemi yaşadı. Önceği birbirinden farklı olmakla beraber bu bunalım dönemlerinin hepsinde de üretim ve çalışma düzeylerinde, toplumsal yaşantıda önemli sayılan sorunlara yol açan düğümler gözlemlendi. Bunlardan ilki ve enisi hâlâ silinmemiş olan, 1929'da başlayıp 1932'de en alt noktaya ulaşan büyük krizdir. Bunu 1945-1954 ve 1958-60 krizleri izledi.

Diğer yandan yakın zamanlarda, herkeşin hatırlayabileceği önemli olaylar oldu. Büyük bunalımdan hemen sonraki yıllarda, kapitalist dünya bir silâhlanma yarışına koyuldu ve bu yarış ikinci büyük savaşla sonuçlandı. 1948'i izleyen yıllarda Kore Savaşı kendini gösterdi. 1955-56'larda soğuk savaşın, sıcak savaşın sınırlarını zorladığı görülmektedir. 1960'larda ise birinci Küba denemesinden sonra savaş alanının Vietnam olarak seçilmiş olduğu hatırlanmaktadır. Yine bütün dünya hatırlanmaktadır ki, savaşlarla birlikte kapitalist ekonomiler ekonomik bunalımlardan kurtulmakla kalmamakta, büyük refah dönemlerine girmektedir. 1950'lerdeki Kore refahı ile 1960'lardaki Kennedy-Johnson refahı bunlara örnekler. Vietnam savaşının yol açtığı Kennedy-Johnson refah döneminde Amerikan ekonomisinde üretim hızı normal artış hızının iki katına ulaşmıştır.

Söylenenlerden göyle bir sonuçta ulaşmak zorunlu olmaktadır: Kapitalist ekonomilerde, bunalımlar savaş, savaşlar refahı doğurmaktadır. Şimdi bu bir ampirik sonuçtur ve ele alınan 40 yıllık dönemde 4 kez doğrulanmıştır; ve yine bu dönemde bu sonuçla gelişen hiçbir olay yoktur. Bu bakımdan güvenilir bir bulgu özelliğini taşımaktadır. Yalnız, toplumsal bilimlerde, salt ampirik bulgularla yetinmemek eğilimi vardır. Sağlam ve tutarlı kavramlara kavuşturulmuş bilgi yığınlarını herhalde kuşku ile karşılamak ve ancak kuramsal bütünlüğe oturtulmuş bulguları bilimsel gerçek saymak gerekir.

Eldeki kuramlar içinde söz konusu gelişmeleri en güvenilir bir biçimde açıklayabilen, Marx'cı bunalım kuramıdır. Kuramın diğerlerinden üstünlüğü iki yönde kendini göstermektedir. Bunlardan biri, bunalıma yol açan ilişki ve değişkenlerin daha gerçekçi bir biçimde belirlenmesidir. Diğer ise kapitalist ekonomiler için bunalımlardan kurtulmada savaş ekonomisinin kaçınılmaz olduğunun tutarlı bir şekilde ortaya konmasıdır. Başka bir deyişle, kapitalizmin iç gelişmelerinin diğer çözüm yollarını kullanılmaz duruma getirdiği sadece bu kuram ile açıkça kavuşturulmaktadır.

Marx'cı kuramda temel ilişki mülkiyet ilişkisidir. Artık değer, üretim araçlarını ellerinde bulunduran kapitalist sınıflarda toplanmaktadır. Kapitalist sınıflar, topladıkları artışı ya tüketim ya da yatırım amaçları için kullanabilirlerse de tüketim olanakları sınırlıdır. Üstelik on dokuzuncu asrın üçüncü çeyreğinden sonra ortaya çıkan monopoller, artan artığın daha küçük bir sınıfta bölüşülmesine yol açtığından, bu olanak gittikçe daha sınırlı olmaktadır. Bu bakımdan artık değerini realize edilebilmesi için gittikçe artan bir yatırım uygulaması zorunlu olmaktadır. Yalnız gelişmiş ülkeler için kârlı yatırım alanları gittikçe azalmaktadır. Söz edilen mono-

polleşme bu azalışta önemli bir role sahiptir. Yarışmacı kapitalizmdeki küçük işletmeler arası yarışma dolayısıyla sık sık görülen iflaslar yatırım sermayenin ilafına yol açmakta ve bu da sabit sermaye yatırımlarına yeni ihtiyaçlar yaratmakta idi. Halbuki monopolcü kapitalizmde artık böyle çayır iflasları görülmediği gibi, teknik ilerleme dolayısıyla mevcut tesislerin ekonomik ömürlerini doldurmadan hurdaya çıkartılmasında büyük ölçüde azalmaktadır. Çünkü, monopol ve oligopol dünyasında teknik ilerleme bir işletme içi sorun özelliğine indirgenmiştir ve yeni bir buluşun uygulanması, mevcut tesislerden umulan kârların gerçekleşmesini beklemektedir.

Kapitalist ekonomilerdeki sorun bir aşırı artırıktır ve bu aşırı artık kullanılmadığı sürece ekonomik bunalım kaçınılmaz olmaktadır. Aşırı artığın kullanılmasının bir yolu başka ülkelerde yatırım yapmaktır. Nitekim kapitalist ülkelerdeki özel yatırımların azaldığı dönemlerde, yabancı sermaye yatırımlarının arttığı gözlenmiştir. Yalnız bu yolun bazı sınırları vardır. Bir kez kapitalist ülkeler üretim güçlerini artıracakları korkusu ile sosyalist ülkelerde yatırım yapmamaktadırlar. Sosyalist ülkelerin yeryüzünde önemli bir büyüklüğe sahip oldukları hatırlanırsa, bunun önemli bir alan kısıtlaması olduğu kabul edilebilir. İkincisi, yabancı sermaye gelmek için özel girişimciliği şart koşmaktadır. Kalkınma sürecinde devletin katkısına güvenmenin gittikçe artan bir zorunluluk olarak ortaya çıktığı bir dünyada bu koşul da yabancı sermaye yatırımları için ciddi bir engel olmaktadır. Fakat asıl sınırlama üçüncüsüdür: Kapitalist ülkelere yabancı sermaye yatırımlarından dolayı yıllık kâr transferleri yıllık net yatırımlardan çok daha fazladır. Örneğin, 1950-60 yılları arasında Amerikan ekonomisine akan kâr transferleri, çıkan yatırımları her yıl 1 milyar dolar aşmıştır. Demek olmaktadır ki, yabancı sermayecilik artığın kullanılmasına yol açacak yerde aşırı artığı daha da artırmakta ve dolayısıyla bunalım koşullarını kuvvetlendirmektedir. Bu durum kapitalist ekonomilerdeki kısıtlı yarar ile bütünü yararlarının gelişmesine çok tipik bir örnektir.

Yabancı sermayecilik bir çözüm getirmeyince, Keynes'ci kurama uygun olarak refah devleti kavramının yardımıyla koşacağı düşünülmek mümkündür. Devletin, artığını bir bölümünü alarak, konut, sağlık ve eğitim gibi harcamalara kullanabileceği ve kullanması gerektiği ileri sürülebilmektedir. Yalnız bu yolun başarılı olmasın için bir koşul gerekir ki bunu da her zaman bulmak olanaklı değildir. Bu da devletin ekonomiden bağımsız olması koşuluudur. Halbuki kapitalist ekonomilerde devlet her zaman kapitalist sınıfların devleti olmuştur ve dolayısıyla kapitalist gelişmeleri yapısında taşımaktadır. Bunun için savaş ekonomisi eldeki tek açık kapıdır. Yalnız bu açık kapının dur. Çünkü savaş ekonomisi eldeki tek da sonuna dek açık bir kapı olduğuna sanmamak gerekir. Kapitalist ekonomilerde bir refahın, nede ne olursa olsun, bir sonu vardır ve son bir bunalımdır. Artan çalışma düzeyinin işgücüne talebi artırması, ücretlerin artmasına bu da monopolcü kapitalizmde, kârlılık oranının düşmesi için, fiyatların yükselmesine yol açar. Yüksek fiyatlarda malların satılmaması sonucu üretim, dolayısıyla çeşitli hammadde

talepleri azalır. Bu krizin başlaması demektir. Savaş ekonomisi ile bağlantılı bir refah döneminde kriz nedeni olarak bir de kapitalistler arası çatışma vardır. Böyle bir refah döneminde kârların göğu, savaş sanayindeki kapitalistlere gitmektedir. Özellikle tüketim malları üreten endüstriler, bu refahtan paylarını almamaktadır. Bunun içindir ki, Vietnam barışına doğru atılan adımın ilk etkiyi tüketim malları üreten sanayilerin hisse senetlerinin yükselmesi olmuştur.

Amerikan ekonomisi ve birçok kapitalist ekonomi bunalım dönemine adını atmış bulunmaktadır. Gelecek yıllar azalmaya yüz tutan üretimin artışı hızının daha da düşüşüne ve işsizliğe şahit olacaktır.

Amerikan ve diğer kapitalist ekonomilerin buhran dönemine girmeleri Türk ekonomisinin bundan ne denli etkilenmeyeceği sorunu ortaya çıkarmaktadır. Eldeki bilgiler bu etkileneceğinden oldukça önemli olduğunu, yakın bunalımda daha da önemli olacağını göstermektedir. Örneğin 1926'da 100 olan dış ticaret endeksinin 1932'de 77'ye düştüğü görülmektedir. 1926'daki düzeyine bu endeks ancak 1950'lerin ilk yıllarında, yani Kore refahı ile ulaşmaktadır. Yine aynı endeks 1956'da 96 iken 1961'de 81'e düşmüştür. Anlaşılmaktadır ki, buhran dönemlerinde kapitalist ekonomiler Türkiye'yi daha çok sömürmek eğilimindedirler. Yukarıda

bir devrevi hareketli olduğunu göstermektedir. Türk tarımında 7-9 yıllık bir devrenin ard-arda yarısı normal üstü, yarısı da normal altı verim yılları olmaktadır. Başka bir deyişle ortalama 4-5 yıl verimli 4-5 yıl ise kurak geçmektedir ve tarımdaki bu dalgalanma ekonominin diğer kesimlerine de yayılmaktadır.

Türk ekonomisindeki bu iki kaynaklı hareketin karşılaştırılması ilginç bir takım durumlar yaratmaktadır. Örneğin 1932 bunalım yılları Türkiye'de kötü hava koşullarına rast gelmiştir. Aynı şey, genellikle 1948 ve 1958-60 bunalımları için de söylenebilir. Buna karşın, Kore ve Kennedy-Johnson refah dönemleri ard-arda son derece iyi hava yıllarıyla beraber geçmiştir. Örneğin, 1963-67 dönemi bir tek istisna ile son derece verimli tarım yıllarıdır.

Gelecek yıllar, böyleyse, Türk ekonomisine, iki kaynaktan da bunalım getirmektedir. Son yıllardaki Türk ekonomisindeki montaj tipi sanayiciliğe bakıp da ekonominin etkileneceği kanallarının artmış olduğu yargısına varmamak mümkün değildir. Diğer yandan 1963-67 tarım artışı hızı ortalama, normal eğilimin üstünde gerçekleşmiştir ve örneğin 1968-72 döneminin ortalamasının bunun çok altında gerçekleşeceğinden kuşku duymamak gerekir.

İşaretler ve günlük haberler Türkiye'nin de bunalımın eşliğinden adını-

Yakın tarihimizde bütün ekonomik bunalımlar ileri atılımlara ortam hazırlamıştır. Bu defa da Türkiye yeni bir ekonomik bunalım dönemine girmektedir.

Yalçın KÜÇÜK

Söylenenlerin ışığı altında bu normaldir. İçeride düğün kârlılık oranlarına, dış dünyaya ise ticaret ilişkilerine bir dereceye kadar düzeltme çabasıdır. Dış ticaret hadlerinin aleyhine dönmesi Türkiye'nin ihracat kapasitesi ile miktar olarak gittikçe daha az mal ithal etmesi demektir. Ayrıca buna, buhran zamanlarında ihracat kapasitesinin daha düşük bir hızla artması veya hiç artmaması da eklenebilir. Bunun sonucu, Türkiye'nin kapitalist ekonomilerdeki bunalımı ithal etmesidir. Söylenenin tersi de doğrudur. Türkiye aynı mekanizma ile kapitalist ekonomilerdeki refahtan da etkilenecektir. Nitekim Kore ve Vietnam refah yılları Türk ekonomisi için de oldukça yüksek üretim artışı yılları olmuştur.

Türk ekonomisinin kapitalist ekonomilerden önemli bir ayrılığı vardır. Türkiye'de ulusal gelir içinde tarım önemli bir paya sahiptir. Tarım ise bala hava koşullarının etkisinden kurtulamaz. İyi hava koşulları tarım ve dolayısıyla ekonomiye refah getirmekte, kötü hava koşullarında ise üretim kısıtlı olmaktadır. Öte yandan gözlemler ve yapılan çalışmalar Türk tarımındaki hava koşullarına bağ-

lı dalgalanmaların son derece belirgin olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan bunalımın gelip gelmeyeceği konusunda fazlaca durmak gerekli olmamaktadır. Üzerinde asıl durulması gerekli konu bunalımın gelmesi değil, gelirken neler getirebileceğidir.

Cumhuriyet döneminde bir çok önemli olayın olduğu açıktır. Fakat bunlar arasında üç olay sayılabilir ki, herkeş bunların en önemli üç olay olduğunda düşünce birliği eder: 1930'un ilk yıllarında başlayan devletçilik, 1950'deki iktidar değişimi ve 1960'daki 27 Mayıs hareketi. Bu üç değişimi birleştiren tek olgu üçünün de bir bunalım ekonomisinde yada bunalım yıllarını izleyen zamanlarda ortaya çıkmasıdır.

Bu bir rastlantı sayılabilir mi? Bilgiler sayılanıyacağını göstermektedir. Örneğin, 1930 buhranı yıllarında ve 1945'lerden sonra buğday fiyatlarında mutlak olarak düşüşü, 1960'dan hemen önceki yıllarda genel fiyatların oldukça gerisinde kaldığı bilinmektedir. Yine bu buhran yıllarında tarımsal malların, satın alma gücü ya düşmüş, yada artışı durmuştur. Diğer taraftan

SEÇİM VE SENDİKALAR!

ortalama reel memur maaşları endeksi 1939 da 100, İken 1949 da 50'ye ve 1956 da 69 İken, 1959 da 50'ye düşmüştür.

Bu bilgilerin önemi Türkiye'deki İktidarların sosyopolitik dayanakları hatırlandığında daha iyi anlaşılacaktır.

Türkiye'deki İktidarların bir dayanağı büyük toprak sahipleridir. Diğer bir güç bir sınıf olmamakla birlikte, öteden beri etkili olabilen bürokratlardır.

Bir diğeri ise özellikle devletçilikten sonra büyüme ve sesini duyurmağa başlayan sanayicilerdir. Bu üçlü koalisyon İktidarı ve yaratılan artığı kontrol etmektedir. Ve normal zamanlarda artık aralarında önemli bir çatışmaya yol açmaksızın paylaşılmaktadır. Fakat bunalım dönemlerinde azalan artığın paylaşılması, koalisyon ortakları arasında bir çatışma doğurmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler bunu açıkça göstermektedir. Tarımsal fiyatlar, ilk önce ve daha çok, piyasaya sürüm yapabilen toprak ağalarını ilgilendirmektedir, ve bunalım zamanlarında tarım dışı ekonomi, toprak ağalarına eski oranda artık verebilmek gücünden yoksun kalmaktadır. Aynı şekilde, koalisyonun uygulayan kolu olan bürokratlar bunalım döneminde en çok zarar gören ortak olmaktadır. Dolayısıyla ouhran zamanlarında, bürokratların koalisyona bağlılığı büyük ölçüde zayıflamaktadır. Ayrıca koalisyonun diğer iki dayanağı arasındaki temel çatışma bütün açıklığı ile ortaya çıkmaktadır.

Böyle çatışma zamanları değişim zamanlarıdır. Yukarıda sözü edilen üç olaydan, ilk ve sonucusunda bir süre içinde bürokratların radikalleştiği ve güçlerini artırdıkları görülmektedir.

İkincisinde ise, daha çok toprak ağalarının kârlı çıktıkları anlaşılmaktadır.

Bunalım zamanlarının getirebileceği değişimler sadece örnekleri verilenlerle sınırlı değildir. Egemen koalisyonun zayıflaması, bağica ortakların izlenecek politikada anlaşmaya varamamaları ve egemenliğin yürütücüsünün yeterli ölçüde hollanamaması, İleri atılımlar için elverişli koşullar yaratmaktadır. Şimdiye kadar bunlardan yeterli ölçüde yararlanılmamışsa, bunun nedeni herhalde İlerici atılımları gerçekleştirecek, İlerici güçlerin sesini duyuracak bir örgütün olmayışında aranmalıdır. Örnekler, böyle anlarda, örgüte olan ihtiyacın, refah zamanlarındakinden çok daha büyük olduğunu göstermiştir. Çünkü, büyük kriz Almanyasında olduğu gibi, bunalım zamanlarında İlerici atılımlar kadar, gerici dönüşlerin de başarıya ulaşabildikleri görülmektedir. Örnek başarıda tarihsel ve objektif koşullar yanında, bunları değerlendirecek örgütün rolünün daha az önemli olmadığının ortaya çıkarmıştır.

Son olarak önemli bir nokta da şudur: Özetlenen kuramda İlerici atılımların kendiliğinden olacağı ile ilgili en küçük bir önerme yoktur. Gittikçe büyüyen bunalımların dönüşümleri kendiliğinden getireceği düşüncesi, kurama eklenmiş bir burjuva uydurmasıdır. Bunalımlar sadece gerekli koşulları hazırlamaktadır ve her bunalım, başarılı olmasa bile İlerici atılımlar, İlerici deneyimlerin birikmesini sağlamaktadır.

Ara seçimler, Partilerin işçilere, sendikacılara ve tüm emekçilere karşı duydukları ilgiyi ve sevgiyi de, işçilerin politikayla olan ilişkilerini ve anlayışlarını da açıkça ortaya serdi.

CHP, bir sendika başkanını ancak genel merkez kontenjanı ile Ankara Belediye Başkanlığı adayı yapabildi. Yoklamalarda kazananlar genellikle ve büyük çoğunluğuyla CHP nin milletlerine yakın kimseler olmuş ve «Kaz gelen yerden tavuk esirgeme»yenlere liste başlarına bir çok yerlerde yerleştirebilmişlerdir.

AP'nin tutumu da CHP' nin kine benzemektedir. O da kontenjan yolu ile işçi adaylardan bir ikisini sıraya yerleştirmiştir. Bunlara karşılık TIP, çoğunlukla emekçileri (işçi, köylü, sendika yöneticisi, küçük esnaf ve ötekiler) listelerinde ön seçmenlere sunmuş ve büyük çoğunlukla işçiler sendikacılar listelerin hemen hepsinin ilk sıralarını doldurmuşlardır. Çünkü TIP'in ön seçmenleri ile partinin adayları arasında anlayış ve çıkar ayrılığı bulunmamaktadır. Nitekim başta AP olmak üzere öteki partilerde adaylık konusunda süregelen büyük çalkantı yanında TIP, kaya gibi sağlam ve âhenk içinde seçimleri kazanmak için gösterişsiz çalışmalarını yürütmektedir.

Partilerin tutumları bu İken işçi örgütlerinin tutumu ne olmaktadır? Ne olmalıdır?

İşçiler bugün iki büyük kampa ayrılmıştır. Birinci kampa «partilerüstü politikas teranesiyle avunanlar, İkinci kampa ise işçilere en uygun programla eylem içinde bulunan partiyi destekleme kararını almış olanlar bulunmaktadır. «Partilerüstü politikas»nın bir caldalmaca ve yutturmacas olduğunu bu ilkeyi hâlâ savunanların kongresinde Genel - İş Sendikası Başkanı doğru bir teşhale açıklamıştır. Bu kamptakilerin etkilerinin ölçüsünü, o kampın en önde sendikacılarından Petrol - İş Genel Başkanlığı'ndan uzaklaştırılan ve şimdi Uluslararası Petrol, Kimya ve Atom İşçileri Federasyonu Türkiye temsilciliğinin başına getirilmesi beklenen Ziya Hepbir dile getirmiştir:

«Birbirimize yutturmayalım, karı-larımıza bile söz geçiremiyoruz. Ner-de kaldı ki işçilere bizim istediğimiz partiyi oy verdirelim?»

Ashnda Partilerüstü politika'yı savunanlar, AP nin lehine işleyen birinci kampın köşebaşlarını tutanlardır. Ges-İş yöneticilerinden Erol Ay-kas'ın gözlemi açıktır :

«Bugünkü yönetim kurulunun kadrosu, bir kaç kişi hariç, partiler-üstü değil, AP'li bir kadrodur. Şu an-da bu yönetim kurulunda, üç AP'li milletvekili vardır. Bu arkadaşlar hem parti programına bağlıdır, hem Türk - İş'e ve programına. Parti programlarında mesele toprak re-formu yoktur. Türk - İş tüzüğünde vardır. Zaten AP adına konuşan Ay-dın Yalçın da raporumuzla görüşleri arasında fark olduğunu burada söy-lebilir. Şimdi bu üç AP milletvekil-i ne soruyorum : Aydın Yalçın'dan ve Parti programından yana mısınız, yoksa, Türk - İş'in görüşünden yana mısınız? Ya o, ya bu. Her ikisinden yanayma demeye mantıkan hâkân yoktur.»

Yoktur ama, CHP Genel Sekreteri, Türk-İş'in raporundaki görüşleri ta-mamen benimsediklerini söylemekte, fakat Türk-İş'te yönetim AP'liğin elinde bulunmaktadır. Bu da kitle-lerin dikkatini çekecek önemli bir çe-şmedir : yutturmacadır.»

Türk - İş'in «politikas»ının ne olduğunu Başkanı açıklamıştır :

«Bizim politikamız hükümetleri desteklemek değil, desteklemektir. Gerekirse İkaz ederiz. Partilerüstü po-litikaya devam edeceğiz. Aksi takdir-de Türk - İş bölünür. Hemen kopup greve gitmemiz haklarımızın kısıtlan-masına yol açar.

Millet gelirden payımızı alıyoruz ve Türkiye'nin mevcut şartlarına gö-re hakları elde edip muhafazasını bi-lyoruz. Hakımıza razı olacağız.»

Kemal SÜLKER

Bu görüşlerin ışığı altında birin-ci kamptakilerin «yutturmacılığı» orta-dadır. Ve Sayın Nadir Nadi'nin deyi-miyle, «Türkiye işçi hareketini yönet-mek İddiasında bulunanların ashnda kimlere masahık ettiklerini sezmek» mümkün değildir. Bu kamptakiler bu-günkü düzenin emekçilere dayattık-ları millî gelirin adaletsiz dağılımın-daki oranları korumaktan yanadırlar. Hükümet'in emekçi halka istrap ve sefalet getiren eylemlerinin destek-leyicileridir. Hiçbir gerçek İhtica-ları yoktur. Hem AP'lidirler, hem toprak reformundan yanadırlar. Hem özel sektörcüdürler, hem dış ticaretin devletleştirilmesini savunan ekhlin yöneticileridirler. Programlarını CHP' liler benimses, kendileri İktidarın de-tekleyicisi olarak bu programlarını uyutur ve umuturlar. Çünkü onlar için ana sorun bugünkü durumlarını ne hahasına olursa olsun koruma-lar. Bunu sağlamak için her kışkı-girer ve her boyayı sürünürler.

Birinci kampın kilit noktalarına oturmuş olanların bu tutumları, İkin-ci kampa dahil olanların ancak aktif çabalarıyla açığa vurulabilir. Emekçi kitleler, gerçekleri anlayarak bilinçlendikçe politika adına yapılan iki yüzölçüğü anlar. Genel merkezle-rinin bir İki kontenjan adaylığına fit olanlar işçi kitlelerini, kendilerini koz olarak kullanan ve ashnda işçi-lere karşı bir genel politikanın sa-

vonucunu durumundaki partilere çek-meye çalışabilirler. Ama DİSK'e düşen görev Kongre kararına uy-gun bir incelemeyi bir an önce bitir-mesi ve bu seçimlerde programı ve eylemiyle hangi partinin işçi sınıfının çıkarlarına uygun olduğunu açıklaya-rak o partiyi destekleme kararı al-masıdır.

Otuden beri CHP'deki işçi adaylar, önseçimlerde, daha önce de yok-lamalarda hep kaybederler ve genel merkez İmında yetiğerek oy kavgısı ile bir İki sendikacıyı listeye alır, fa-kat kazandıramazlar. AP de bu yolu seçmiş, ama CHP' den daha cömert davranmıştır. Bunların sonucudur ki sendikacılar ve tüm işçiler bu parti-lerde «misafir sanatçı»dır ve ne kadar başarılı olurlarsa olsunlar ev sahibis nin yanında «misafirs» bulun-manın tedirginliği içindedirler. Oys-a TIP, tüm emekçilerin kendi öz evleridir. Burada hiç kimse tedirgin ol-maz ve TIP tüzük ve programını ka-bul eden herkes ev sahibis dir.

Büyük Millet Meclisinde işçiler söz sahibi olmadıkça, hiçbir temel sorunun çözümlenemeyeceği çoktan bilinir. Bunu bir Tekstil işçisi, kendi kongresinde (Eylül 1958, İstanbul) şöyle dile getirmişti :

«Davalarımızın halli için Büyük Millet Meclisinde en az 100 - 150 işçi milletvekili olmalıdır. Yoksa 8 - 10 milletvekili ile meselelerimiz halledi-lemez.»

Nitekim işçilerin hiçbir temel so-runu bugüne dek çözümlenememiştir. Sendikacıların ayrı ayrı partilere (burjuva partilerine) dağılarak işçi oylarını bu işçilere karşı partilere av-lamaya kalkışması, bugün, tarihimiz-in hiç bir dönemindeki kadar affe-dilmez bir hatadır. (Bu görüşümüzü bir başka yazarın cümleleriyle perçin-leyerek yazımıza son veriyoruz.)

«Parlamentoya girecek sendikacı-lar bir tek partinin çalısı altında to-planmadıkça parlamenter çalışmaların-da asla etkili olamayacaklardır. Sendi-kalar varoluşu beplerinden ötürü sosyalist olan kurluşlardır.

Sosyalist bir kuruluş olan sendi-kaların siyasi kolumu sosyalist bir partinin teskil etmesi gerekir. Az ge-limsiz İlkelerde sendikalar amaçları-nın gerçekleştirilmesi için daima siyasi bir parti ile işbirliği yapmak zorun-luğunu duymuşlardır. Ve böyle İlke-lerde sendikalar işçi hareketlerinin ekonomik kolu ve sosyalist bir parti de siyasi bir kolu olarak kabul edil-miştir. Sendikalar bu türlü işbirliğine gittikleri sürece başarılı olmuşlar-dır. 1900 yıllarında İngiltere ve İs-veç'te sendikalar ve sosyalist bir parti arasında kurulan ortaklık bunun en güzel bir örneğini teşkil eder.» (Engin Ünsal - 25 Temmuz 1965, Mil-liyet)

Bugün Türkiye'nin birliklik sosya-list partisi, Türkiye İşçi Partisidir.

BÜTÜN ZALİMLER ERGEÇ ETTİKLERİNİ BULACAKTIR

PARİS ZİRVESİNDE KİM AĞIR BASIYOR?

• Amerika'nın büyük gücüne rağmen, yıllardır emperyalizme karşı yığıtçe savaşan Vietnam, her bakımdan daha büyük avantajlara sahip bulunmaktadır.

Halûk TANSUĞ

VİETNAM'la ilgili Paris Konferansı, acaba ne sonuç verecek?

Paris Konferansı'nın sonucu, tabii her geyden fazla, etarafa ların kuvvet dengesine bağlantılıdır. Toplantıların yarıda kö-

man dahi, aynı kuvvet dengesiyle mütenasip şekilde müstakbel gelişmelere çığır açacaktır.

«Tarafa lar ise, masanın bir başında Batı Bloku'nun süper İderisi Birleşik Amerika, masanın öbür başında Güney Doğu

Asya'nın (hattâ belki tüm dünyasının) en küçük, en fakir ülkesi Vietnam. Hattâ, gündelik Vietnam halkını, sadece Kuzey Vietnam hükümeti delegeleri temsil etmektedir.

Dolayısıyla, kaba kuvvet açısından bakıldığında, Paris Konferansı'nın sonucu, hiç tartışmasız Batı Bloku süper İderisi Amerika lehine olmak gerekiyor. Atom bombası, Dolar'la, en İleri Kapitalist idare olan Washington karşısında Hanof'e fazla şansa tanımak insana abes gibi geliyor.

Oysa, tatbikatla, etarafa ların başarı şansları (Batı dünyasında bile) görünüşün tersine oranlı sayılmaktadır.

Çünkü, bugünkü atom devrinde, yalnız kaba kuvvet üstünlük sağlamaya kâfi gelmemektedir. Kaba kuvvet dışında ise, küçük Vietnam, koskoca Amerika'dan çok daha fazla ağır basmaktadır.

Hukuk alanında, ahlak alanında, entelektüel alanda, vicdanî alanda, teşkilâtçılık alanında, politik alanda, inanç cesaret alanında, dürüstlük alanında, sosyal adalet alanında, kısaca kaba kuvvet dışı her alanda üstünlük Vietnam'lılardır.

Güney yarısı dahil tüm Vietnam sahinde, halk kütlelerinin çok büyük çoğunluğu, istilaçı Amerika'ya karşı istiklâl mücadelesini desteklemektedir. Batı'nın kapitalist ülkeleri dahil, tüm dünya kamuoyu, Vietnam'lı milliyetçilerin tezini desteklemektedir.

Kaldı ki, Paris'teki konferans masasına otururken, Amerika'nın hendikaları (dolayısıyla

Kuzey Vietnam'ın kozları) bunlardan ibaret kalmıyor:

• Bağımsızlık seçimleri sebebiyle, Amerika, bu yıl garip bir siyasi keşmekeş içerisine sürüklenme hâlinde. Oy avcılığına çıkan adaylar, birbirlerine şamur, atma durumundadırlar.

• Dolar buhranı, yani altın meselesi, hâlâ her hangi bir sonuca bağlanmamış değil. Her an, Amerika'yı temellerinden sarsabilecek çapta mâlî bir çöküntü ihtimali, Demokles'in Kılıcı gibi Washington idarecileri başında sallanmaktadır.

• Dış masraflar, yani dış tediye bilanço açığı, Vietnam Harbi vesilesiyle her gün artmaktadır. Dış hesaplardaki açık, Dolar buhranını hızlandırma tehlikesi yaratmaktadır.

• Tediye bilanço açığını azaltma uğruna alınacak tedbirler, ithalatı kısıtlayacak; dolayısıyla, diğer ülkelerin benzer tedbirler almalarına sebep olacaktır. Neticede, gündüye kadar büyük kârlar gösteren Amerikan ticaret bilançosu, çok daha ufak kârlarla yetinme durumuna düşecektir.

• Dahilde ekonomik buhran

intmasını önlemek amacıyla, vergi artırımları, Amerikalı seçmen kütlesi üzerinde menfi etkiler uyandıracaktır.

• Ekonomik buhran tehlikesi karşısında, Amerika'daki büyük sermaye sahipleri (kapitalistler), Washington idarecileri ve bağımsız adayları üzerinde baskılarını artıracaklardır. Vietnam'a, bir an evvel barışçı hal garası getirilmesini isteyeceklerdir.

• Öndümüzdeki Temmuz veya Ağustos aylarında patlak verebilecek bir zenci ayaklanması, Washington idarecilerini, büsbütün zayıf duruma sürükleyecektir. Belki Vietnam'daki zenci Amerikan askerleri isyan edeceklerdir.

• Vietnam milliyetçilerinin bu sefer daha çok Saygon bölgesinde girişebilecekleri hücumlar, gerek kukla (Damat Ferit tipi) Saygon idaresini sarsacak, gerekse, Amerika'yı, Vietnam'da askeri açıdan daha büyük çıkamlara sokabilecektir. Hattâ, Güney Vietnam başkenti Saygon'un, belki milliyetçiler eline geçmesine sebep olacaktır.

• Vietnam'da Amerika'nın durumu zorlaştıkça, Amerikan

Paris zirvesinde Johnson'a göre daha güçlü olan Kuzey Vietnam'ın İderisi Ho Si Minh

ŞİDDETLİ

BAS

AĞRILARINA KARŞI

GRİPİN

Basarı ile kullanılır!

GRİPİN

GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

Tarih, bütün zalimlerin ergeç ettiklerini bulacaklarını göstermektedir. Güney Vietnam Hükümeti'nin sadist polis müdürü General Loan için de bu böyledir. General Loan, Kurtuluş Cephesi'nin geçen hafta girdiği ikinci büyük taarruz sırasında milliyetçilerin açtığı makineli tüfek ateşiyle ağır şekilde yaralanmıştır. Durumu tehlikeli olan Loan, bu defa ölümü atlatmış bile, köpek gibi geberilmekten aslı kurtulamayacaktır. Altındaki resimde, Loan hastaneye götürülürken görülüyor.

Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin bundan önceki genel taarruzu sırasında hükümet kuvvetleri tarafından ele geçirilen bir milliyetçi teğmen, resimlerde görüldüğü gibi Güney Vietnam Hükümetinin usak ruhlu ve gaddar polis müdürü General Loan tarafından sokak ortasında başına kurşun sıkılmak suretiyle öldürülmüş ve cesedi kanlar içinde yitirilmiştir...

Masa başına oturmayı kabul etmekle mücadeleyi biten kaybettigini açığa vuran Başkan Johnson.

da kalan kıta Avrupası, Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana belki ilk defa uluslararası ilişkilerin ön plâna biffil geçmek durumundadır.

Gerçi Birinci Dünya Savaşı sonundan bugüne kadar, Batı Avrupa'nın çeşitli kentlerinde çeşitli uluslararası konferanslar düzenlenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nı hazırlayan ünlü Münih Anlaşması bile, Kıta Avrupası göbeğinde sayılan bir şehirde imzalanmıştır. Ne var ki bu uluslararası konferanslar yada anlaşmaların Kıta Avrupa'sında düzenlenmiş olması, buralarda Anglo-Sakson düşüncesinin egemen olduğu gerçeğini değiştirmez. Aynı açıdan da, politik ağırlık merkezi hep Londra ve Washington kabul olunuyordu.

O kadar ki, İkinci Dünya Savaşı'ndan önceki devrelerde, büyük bir Devlet sayılan Fransa, aslında İngiltere'nin bir çeşit siyasi peyki durumundaydı.

İşte gerek düşündüğ, gerekse mevki bakımından Kıta Avrupa'sı, Vietnam konferansı ile ön plâna geçebilmektedir. Anglo-Saksonlar, ilk defa, gerek düşündüğ, gerekse mevki açısından Kıta Avrupa'sını izlemek zorunda kalmaktadır. Vietnam sorununun Paris'te masa başına getirilmesi, Anglo-Sakson düşüncesinin başarısızlığı anlamına gelir. Vietnam sorununa, ancak müzakere yolu ile bir çözüm yolu bulunabileceğini belirtir. Yani De Gaulle'un ve Sosyalist Blok'un yıllarca önce yaptıkları tahminleri doğrular. Washington ve Londra idarecilerinin aya zafer ya ölümüne diye özetledikleri politik düşüncelerini çürütür.

Ancak Vietnam sorunu ile ilgili görüşmelerin Paris'te yapılması, böyle bir uluslararası gelişim Vietnam sorunu dışında ne gibi ihtimaller getirecektir?

Öyle ya, Kıta Avrupası'nın uluslararası arenada ön plâna geçmesi, tek bir Vietnam sorunu ile bitemez. Eğer Kıta Avrupa'sı gerçekten siyasi bir kalkınma (prépondérance) öncesinde ise, Vietnam Konferansı'nı diğer uluslararası gelişmelerin izlemesi gerekir.

Yakın geleceğe ilişkin bu önemli uluslararası gelişmeler neler olabilir?

Yukardaki sorulara cevaplar vermeden önce, yakın geçmişin

dağınık görünen diğer bazı gelişmelerini görelim:

● Fransız Devlet Başkanı General De Gaulle, «Atlantik kıyılarından Ural dağlarına kadar bir Avrupa Birliği fikrini ortaya atmıştı.

● Avrupa Ekonomik Birliği kurulmuştu.

● Amerika'nın politik, ekonomik ve sosyal baskılarına karşı, özellikle De Gaulle, fakat genellikle birçok Batı Avrupalı devlet adamı, Avrupalılık anlayışı yaratma çabalarına girişmişlerdi.

● Amerika'da patlak vermesi beklenen ekonomik buhran anaforuna kapılmamak amacı ile Batı Avrupalı liderler, ticaretlerini Doğu ile geliştirme planları hazırlamışlardı.

● Batı Avrupa'nın siyasi eğilimleri, Anglo-Sakson çıkarlarından çok Batı Avrupa'ya özel gerekçelere dayatılmaya çalışılmıştı.

● Kıta Avrupası'nın (genellikle Fransa'nın) politik plânları, Batı Bloku «süper lideri» Amerika'dan müstakil bir dış politika yürütebilme uğruna, sağlam klasik esaslara dayatılmıştı.

● Bu bölgede Devlet adamları, Kıta Avrupası'nın bütün kapitalist geleneklerine rağmen Doğu'ya bir çeşit tedbirli yaklaşım geleneklerine girişmişlerdi.

● Dolar sisteminin kurtulmak düşüncesi ile altın esasına dönüş savunulmuştu.

● Doğu Avrupa ülkeleri arasında da, Batı Avrupa ile «yarı yolda buluşma» denemelerine geçilmişti. Buna örnek olarak da son Çekoslovakya ve Romanya olayları gösteriliyordu.

● Yüzyedeki bazı sert eleştirilerine karşılık Sovyetler Birliği, Prag'ı ve Bükres'i yeni denemelerinde serbest bırakıyordu.

● Yine pratikte, Sosyalist Bloku karakter taşıyan sosyalist blok ülkelerinin geniş çapta endüstrileşmeleri, Batı'nın teknik bilgi ve malzemesine ihtiyaç gösteriyordu. V.b.

O halde yakın geçmişin dağınık gelişmelerini şöyle bir toparlar ve atom devri şartlarını modern düşünüşle değerlendirirsek, Anglo-Amerikanların içine düştükleri çıkmazları gözönüne getirirsek; Kıta Avrupası'nın üçüncü kuvvet sıfatı ile kalmadığını anlayabiliriz. Sosyalist Blok'un şimdiye kadar egine raslanmamış varlığını hesaplarsak... ve bütün bunlara son Paris Konferansı olayını eklersek yepyeni bir çığır ihtimaline geliriz.

Yepyeni şartlar altında yepyeni bir dünyanın kurulmaya başlandığını anlarız.

Kısaca, atom silahlarının tahrip gücündeki artış, bir bakıma küçük devletlere politik egemenlik kazandırmıştır. Garip bir çelişki ile, kaba kuvvetin sonsuz derecede artış göstermesi, sahiplerinin müdahale gücünü zayıflatmıştır. Kaba kuvvetin —artışı ile ters orantılı— bu önem kaybediği, entellektüel güçlere (belki tarihte ilk defa) en ön plânda mevki aldırılmıştır.

Başka deyimle, bilgili politika güdecek en küçük devlet bile, bugünkü atom devrinde kişiliğini bulma olanaklarına kavuşmuştur. Örneğin «üçüncü derece» bir devlet olan Fransa, entellektüel seviyesindeki yükseliş sebebiyle «süper devlet» Birleşik Amerika'ya karşı plânlarını yürütebilmektedir. Hatta plânlarını ona empoze edebilmektedir.

İşte Vietnam'la ilgili bu Paris Konferansı'nın gerçek önemi, masa başına getirdiği konudan çok bu gelecek gelişmelere çığır açmasındadır.

Diplomaside Paris ön plâna geçti

Hanoi ve Washington temsilcileri, Fransız başkenti Paris'te Vietnam'la ilgili müzakerelere girişiyorlar

Başka bir deyişle, Vietnam sorunu Washington ya da Saygon'da sonuçlandırılmıyor. Hatta Washington idarecilerinin ısrarla ileri sürdükleri başka yerlerde de masa başına getirilemiyor. Vietnam sorununa, Birleşik Amerika yöneticilerinin en sevmedikleri bir Batı başkenti sayılan Paris'te çözümlü aramak zorunluğu ortaya çıkıyor.

Bu olay, dünyanın yepyeni bir döneme gelişimin belirtisi sayılmak gerekir. Çünkü İngiliz adamları ile Amerika kotaları arasında

kuklası Güney Vietnam idarecileri arasında telaş artacaktır. Belki, bu Amerikan kuklaları, bu sefer milliyetçiler hesabına çalışmaya kalkacaklardır.

● Washington idarecilerinin Vietnam'a daha fazla Amerikan askeri ve malzemesi yollarını halinde, belki dünyanın başka yerleri karışacaktır. Meselâ belki Kore'de veya Yunanistan'da veya İsrail hudutlarında silah çatışmaları ortaya çıkıverecektir.

● Amerika'nın durumu güçleştikçe, Washington yanında şimdiye kadar yer almış Batı Avrupa ülkeleri, müstakil politika gütmeye merakına kapılacaklardır.

● Atom silahlarındaki üstünlüğünü Sovyetlere kaptıran Amerika, bütün bu olaylar karşısında, atomik bir ölüm kahmı savaşı denemesine girişmeyecek. İşte, hem Amerika'nın kaba kuvvet dışındaki entellektüel yetersizlikleri; hem de, bu yaz meydana çıkması beklenen sıra sıra problemleri; Batı Bloku «süper lideri» ne Paris Konferansı'nda bir nevi siyasi «artış savaşı» verdirme durumundadır.

Herhalde, Hanoi'de, ana meselelerde istediklerini sağlarsa, Washington temsilcilerini fazla köşeye sıkıstırmayacaktır. Amerika'nın, hiç değilse zahiren, nazeti nefesini muhafaza etmesi...

Yargıtay, 3 gedikli fetvacıyı mahkûm etti

- «Dün Köleydik Bugün Halkız» isimli kitapta «Komünizmin övüldüğü»ne dair rapor veren Dönmezer, Erman ve Okandan'ın yetersizliği Yargıtay iç tihadıyla kesinleşti.

1500 yıllık Macar tarihini toprak emekçisinin ağzından, onun diliyle anlatan «Dün Köleydik, Bugün Halkız» adlı kitabın sorumlusu Süleyman Ege, kendisine karşı 142. maddesiyle ihlâl ettiği gerekçesiyle açılan davada beraat etmiştir. AP. İktidarının eğilimlerine uygun raporlar düzenlemekle ün salan Ord. Prof. Sulhi Dönmezer ve Ord. Prof. Recai Galip Okandan'ın verdikleri raporlara dayanarak «komünizmin övüldüğü» iddiasıyla açılan ve bir buçuk yıl süren davada Süleyman Ege önce Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 9 aya mahkûm olmuştu. Ancak, Ege ile avukatları Halit Çelenk ve Niyazi A. Gıncalı'nın kararı temyiz etmeleri üzerine, Yargıtay «yetersiz bilirkişiler raporuna dayanıldığı» gerekçesiyle kararı bozmuştur. İkinci defa yapılan yargıtaylamada yeni bilirkişi kurulu kitapta suç olmadığını bildirmiş, mahkeme de savunmaları dinledikten sonra Ege hakkında oybirliğiyle beraat kararı vermiştir.

Dava, bilirkişilik kurumunun bundan böyle kötüye kullanılmaması kısmen önleyecek nitelikte ve kanun değerinde bir Yargıtay içtihadının çıkmasına yol açması bakımından büyük önem taşımaktadır. Zira, Yargıtay'ın bozma kararında «... İstidlâle kaçan bir mütalâa dermeyan edilmekte olmasına göre, birisi

bilhassa Macar tarihine vakıf bir tarih profesörü, diğerleri iktisadi doktrinler alanında bilgi sahibi kimselerden seçilecek bilirkişi kuruluna... incelendirilerek, kitapta bahsedilen vakaların gerçekten Macaristan tarihinde cereyan etmiş olup olmadığı, bu kitabın yazılmasındaki amacın sırf geçen vakaları zikir ve tesbit etmek mi, yoksa olaylar tahrif edilerek komünist rejimîni propaganda veya övmek mi olduğu... ayrıca (önsöz) yazısında da gerçekten TCK'nun 142. maddesine göre komünistlik propagandası veya komünistliği övme niteliği mevcut olup olmadığı, gerekçeleri açıkça ve kanaat verici bir tarzda gösterilmek suretiyle tayin ettirildikten sonra sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken... yetersiz bulunan mezkûr bilirkişiler kuruluna istinaden hüküm verilmesi yolsuz... görüldüğünden...» gerekçesi ileri sürülmüştür.

Ege'nin davası, ayrıca, Dönmezer, Erman ve Okandan'ından bilirkişiliği meslek haline getiren ve geçim kaynağı yapan bilirkişilerin adı mekanizmanın ılgal edilmesine sebep olmakla kalmayıp, bazı durumlarda tutuklamalara ve fikirlerinden ötürü vatandaşların gadre uğratılmalarına nasıl sebep olduklarını, bunun için ne gibi yöntemlere başvurduklarını göstermesi bakımından da ilginçtir.

Mahkeme önünde «profesyonela» olarak nitelendirildiği bu bilirkişilerin tutumunu açıkça ortaya koyan Ege'nin savunmasından bilirkişi raporunu eleştiren bölümü özetleyerek veriyoruz:

«Bu profesyonel bilirkişiler, sonuç olarak şunları ileri sürmektedirler:

— Önsözün sonunda, «kitabın yazarı kaygılanmakta haksız değildi. Tarih tekrarlansak mıydı? Ama bu kez tarih tekrarlansak mıydı, Macar kontlarının derebeylik düzeni tarihin kara sayfalarından biri olarak geçmişe karıştı» denilme suretiyle Macaristan'da yerleşen komünist rejim övücü şekilde gösterilmektedir. Durum böyle olunca, bu satırlar, T.C.K.'nın 142/4. maddesinde yer alan suçta vücut verici niteliktedir.

Şimdi, bu suçlamamın değişik yönleri üzerinde ayrı ayrı durmak isterim. Bir kere, «Macar kontlarının derebeylik düzeninin tarihin kara sayfalarından biri olarak geçmişe karışıp gitmesinin ifade edilmesi ile ondan sonra gelen rejimin övülmesi ayrı ayrı şeylerdir. Bilindiği üzere, 1789 Fransız devriminden bu yana, Avrupa'nın ve dünyanın sayısız ülkelerinde derebeylik düzeni yıkılmış ve hiçbir ülkede bu düzenin yerini komünist bir düzen almamıştır. Türkiye'de de, derebeylik düzeninin hukuki hiçbir teminatı kalmamıştır. Bu geri bir düzendir. Dolayısıyla, önsözdeki bu sözler, dünyanın neresinde olursa olsun, bu geri düzenin yıkılmış olmasından duyulan kıvrancın bir ifadesidir. Başka türlü anlaşılmasına imkân olmayan bu sözleri, «Macaristan'da yerleşen komünist rejimin bir övgüsü» şeklinde anlamak için, insanın bilimden ve tarihi gerçeklerden en ufak bir nasihi olmaması, ya da derebeyliğin halk düşmanı, geri ideolojisi benimsenmiş olması gerekir.

İkincisi, benim bu savunmamı ilgilendirmemekle birlikte, sadece, Sayın Profesörlerin bir meseleye tamamen yabancı olduklarını göstermek bakımından, belirtmeden geçmiyeceğim bir nokta, «Macaristan'da yerleşen» rejimin «komünist» bir rejim olduğunu ileri sürmeleridir. Oysa, Macaristan komünist değil, sosyalist bir ülkedir. İlk ve en gelişmiş sosyalist ülke olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği bile komünizme ancak çok sonra geçebileceğini hesap etmektedir. Bilindiği gibi, komünist rejim, sosyalizmin çok ileri bir aşaması sonunda ulaşılabilecek olan bir rejimdir; ve, emeğin ve yeteneğin derecesi ve gerçek karşılığı ne olursa olsun, üretin hacminin, toplumun bütün fertlerinin ihtiyacına cevap verecek bir düzeye ulaştığı re-

Hazırlayan: Aşık İHSANİ

AMELE HASAN

Geçende gittiğim, Antalya şehrinde, iki kişiyi iyi tanıdım. Bunlardan biri, ilerde karşılaştığımız zaman yüzüme nasıl bakacağını merak ettiğim ve her hareketi Devrimcilerin kıl kadar gözünden kaçmayan, Antalya'ya her nasılsa vali olmuş Ömer Naci Bozkurt...

Diğeri ise, Konya ilinin Bozkır köylerinden kalkarak bir lokma bir hırka için taşlı, çamurlu yollara düşmüş Antalya'ya varan ve orada mekân tutup amelelik yaparak alınının sıcak teriyle geçinen Hasan Karaağaç.

Değerli dost ve ünlü avukat Gültekin K. Suvarlı ve arkadaşlarının yardımlarıyla tanıdığım amele Hasan: çok sevdim.

Ben, Hasan'ı orada, küçük bir amele olarak değil, yüreği bir paşa kadar büyük bir halk lideri olarak gördüm.

Hasan'ı yazı ile tanıtmama imkân yoktur. Onu, tanımak için görmek gerek. İşte onun, bozuk düzeninin tepesine inen iki sözü :

UYANALIM UYARALIM

Nedir bu gam, ne bu keder
Uyanalım uyaralım
Bu ıdret bizi helâk eder
Uyanalım uyaralım...

Sokakta gezen talebe
Neden gitmedin mektebe
İstiyorsak bir mertebe
Uyanalım uyaralım...

Savaş görmüş malûl gazî
Dünyalar tanıdı sızi
Köyünün gelini, kızı
Uyanalım uyaralım...

Biz insanız demek için
İnsan gibi yemek için
Uyanalım uyaralım...
Hakkı hak eylemek için

şimdir. Demek ki, bir an için, önsözdeki bu sözler, Macaristan'da sonradan yerleşen rejimi övme şeklinde farzedilse bile, bu rejim, profesyonel bilirkişilerin öne sürdüğü gibi, komünist bir rejim değildir. Suçlamaları bu bakımdan da havada kalmaktadır.

Bu profesyonel bilirkişilerin raporundaki bir marifeti daha açıklamak isterim. Bu marifet, dayanaksız bir şekilde «komünizmin övüldüğü»nü ileri sürdükleri ve güya keşfettikleri cümlelerin de, amaçlarına uygun düşeceği hesabıyla ola gerek, raporlarına yanlış olarak geçirilmiş olmasıdır. Bu cümleler kitabın önsözünde aynen şöyledir:

«Kitabın yazarı kaygılanmakta haksız değildi. Tarih tekrarlansak mıydı? Bu kez de bir Müttefik Misyonu gelip bir kez daha Avrupa'nın göbeğinde kontokrasiyi kuracak mıydı?»

Ama bu kez tarih tekrarlansak mıydı. Macar kontlarının derebeylik düzeni tarihin kara sayfalarından biri olarak geçmişe karıştı gitti.

Görüldüğü gibi, bu sözler, rapora «Bu kez de bir Müttefik Misyonu gelip bir kez daha Avrupa'nın göbeğinde kontokrasiyi kuracak mıydı?» cümlesi atlanarak geçirilmiş ve önsözün bütünlüğü içindeki yerinden ve anlamından tecrit edilerek ve gü-

ya objektif anlamı gizlenmeye çalışılarak, sayın adalet görevlilerini şaşırma konusunda büyük bir ustalık gösterilmiştir.

Sayın Başkan, Sayın Üyeler;

Hakkında dava açılmasına gerekçe olarak kullanılan profesyonel bilirkişilerin raporunda yer alan hususlara tek tek cevap vermiş bulunuyorum. Ortaya çıkan tablo, açıkça görüldüğü gibi, hazindir. Tahrifatlarla, kasti değerlendirmelerle sayın adalet görevlilerini şaşırma amacı güden, bilimden ve tarihi gerçeklerden tamamen habersiz, kara bir cehaletle kaleme alınmış bu belge, aynı zamanda, derebeylikten ve sömürücü sınıfların dikta rejimi fasizmden yana olan bir belgedir. Şüphesiz, böyle bir belgeyi kaleme alanların yeri, bu ülkede bilirkişilik değil, ancak sanık sandalyası olabilir. Bilindiği üzere, bu profesyonel bilirkişiler, Yargıtay kararıyla da «yetersiz bilirkişiler» hükmünü giyerek, mânen mahkûm edilmiş bulunmaktadırlar.

Hadise yaratan plak
AŞIK FERMANİ

947- Avrâdım
Ne ararsan insandadır
Odeon Plâk: Mîlas Han
Ruza Paşa Yokuşu - İst.

Ant Der: 456

İyi planlanan ve yürütülen bir reklam ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan çıkar, karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Çeşaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

Basın: 16537/455

Ralli skandalı ilân rezaleti ve Basın Ahlâk Yasası!

TÜRKİYE'de ilk defa geçen hafta düzenlenen otomobil rallisi, 19. yüzyılda olduğu kadar, bugün de büyük skandal yaratmıştır.

Türkiye Turing ve Otomobil Kulübü tarafından organize edilmiş bulunan otomobil rallisine çeşitli markalarda 34 otomobil katılmış, neticede Koç tröstü tarafından imal edilen ANADOL otomobili, hem kendi sınıfında, hem de bütün markalar arasında birinci ilân edilmiştir.

Gazetelerin birinci sayfalarında ANADOL'un zaferini (!) okuyanlar Koç'un başarısından hayranlık duymaktan kendilerini alamamışlar, ancak 19. yüzyılda çevirince için içinde bir biteniği bulduğunu anlamışlardır. Zira, Koç'un reklam işlerini organize eden Manajans, aynı gün gazetelerde yayınlattığı çeyrek sayfa büyüklüğündeki ilânlarda ANADOL'un ve sürücülerinin resimleriyle birlikte büyük zaferi (!) ilân etmiştir.

Oysa, pazar günü geç vakit sonuçlar belli olduktan sonra bu zaferi konu alan ve ANADOL otomobiliyle sürücülerinin resimlerine yer veren bir ilânın hemen bütün gazetelere yetiştirilmesi maddi bakımdan imkânsızdır. Çünkü, gazetelerin 19. sayfaları çok erken saatlerde hazırlanmakta ve belli bir saatte sonra büyük boy ilân kabul edilmesi mümkün olamamaktadır. Manajans'ın Anadolu zaferi hakkındaki ilânı ise, daha yarışın sonucu alınmadan hazırlanmış, bütün gazetelerde önceden ilân için yer ayrılmış ve tasnif sonuçları sonuçlanmaz zafer (!) ilânının bütün gazetelerde ertesi sabah yayınlanması sağlanmıştır.

Hemen hemen bütün gazeteler, Koç tröstünün ANADOL'una

Bu hırçınlık neden ?

Kardeş dergilerden biri, Akdeniz İlericiler Konferansı hakkında aynı tarihlerde yaptığımız yayınları ele alarak anlaşılmış güç bir hırçınlık içinde ANT'ı teşvikler içinde göstermeğe çalışmıştır. Derginin yöneticileri, ANT'ın bu konudaki yazılarını okurken herhalde pek dikkatli davranmamış olacaklar ki, vahim bir hataya düşmüşlerdir. Zira, ANT 23 Nisan 1968 tarihinde açıkladığı görüşü, 30 Nisan 1968 tarihli sayısının 16. sayfasında Adalet Gazetesine verdiği cevapta da tekrarlamıştır. Aynı sayfada yayınlanan çerçevede kardeş dergiden iktibas edilen ve TİP'in Sovyet donanmasının da Akdeniz'den uzaklaşmasını istediğini, hattâ bunun ortamın solu dış politikasının bile sağına düşebileceğini belirten kısım ise, Mümtaz Faik Fenik'in yazısını açığa vurmak için seçilmiştir.

ANTA'ya lade göndermek hevesine kapılanlar, biraz daha dikkatli davranırsalardı, hem boşuna yer kaybetmekten, hem de gereksiz kışkırtılma masrafına girmekten kurtulurlardı.

reklam sağlamak amacıyla düzenlenen ralli'ye birinci sayfalarında geniş yer vermişler ve halkoyuna karşı oynanan bu kirli oyuna âlet olmuşlardır.

Ancak, Koç Grubu'ndan reklam alamayan iki gazete, Dünya ve Bugün gazeteleri, ertesi gün feryadı basmışlar ve skandal hakkında ciddî ve net bir görüş bildirmişlerdir.

Dünya Gazetesinin açıkladığına göre, ralli sonuçlarının tasnifi sırasında mutlaka ANADOL'un kazandırılmak istenmesi üzerine jüri üyeleri arasında ihtilâf çıkmış ve bu yüzden tasnif sonuçlarının alınması geç saatlere kadar sürmüştür. Ve Dünya Gazetesinin iddiasına göre, ANADOL'un şampiyonluğuna dair reklam kışkırtıcı çok önceden gazetelere dağıtılmış, tasniflerin yapıldığı yerde bekleyen Manajans'ın bir adamı, tasnif sonuç-

ları sonuçlanmaz gazetelere telefon ederek önceden verilen kışkırtıcıların kullanılmasını bildirmiştir.

Yine Dünya Gazetesinin iddiasına göre, yarışın yapılacağı İstanbul Trafik Müdürlüğü'ne dahi haber verilmemiş, direkt olarak İçişleri Bakanlığı'ndan izin alınmıştır. Yarış sırasında kazananı bulunan bir çok arabaya kasıtlı davranışlarla kazaya uğratılmış, trafik polisleri yarışı izleyemediği için de kazaların sebepleri tesbit edilememiştir.

Bugün Gazetesinin açıklamasına göre, Türkiye Turing ve Otomobil Kulübü geçici başkanı ve aynı zamanda Koç müesseseleri idare müdürü olan Halki Alibab'ın Nejat Eccezaibası ve Koç Holding ortaklarından Bernard Nahum, bu yarışmada ANADOL'un birinci gelmesini önceden planlamışlardır.

Ralli yarışmasında yarışçılara hiçbir taraftan yardım yapılması gerektiği halde, ANADOL Servisi kendi arabasına devamlı olarak yardımcı bulunmuştur. Bu arada diğer otomobiller başka bir güzergâha sokularak yolları kaybettirilmiş, ANADOL ise Otosan'ın çizdiği yoldan kazasız belâsız yoluna devam ettirilmiştir. Bu yüzden diğer otomobiller çeşitli kazalara uğramışlardır... Bu rezalet, rallinin jürisindeki bazı üyeler tarafından da fark edilmiş, sonuçların tasnifinde ihtilâf çıkmış, bazı üyeler tefite etmiş, bunun üzerine soruşturma açılmıştır.

İlân alamayan iki gazetenin kirli oyunu halkoyuna açıklamalarından sonra Manajans gazetelere ikinci bir ilân dağıtarak rezaleti katmerleştirmiştir.

haftanın karikatürü

Türkiye'de ilk defa düzenlenen ve 34 saat 23 dakika süren Birinci Trakya Rallisi'ni Koç Holding ve Deniz Bankası ortaklığı ile 19. Nisan'da Anadolu marka otomobili kazandı. Genel kıtanın birinci olan Anadolu arabası ve yarışmacıları görüldü.

(Foto: AKSAM, Geli)

Yarış 34 oto içinde Anadolu kazandı

Trakya Rally'sini 18 oto bitirebildi

Anadol'un büyük zaferi!

Türkiye otomobil rallisinde Anadolu hem kendi sınıfında hem de bütün markalar arasında birinci oldu!

19. Nisan'da düzenlenen ve 34 saat 23 dakika süren Birinci Trakya Rallisi'ni Koç Holding ve Deniz Bankası ortaklığı ile 19. Nisan'da Anadolu marka otomobili kazandı. Genel kıtanın birinci olan Anadolu arabası ve yarışmacıları görüldü.

Birinci sayfada haberi, yedinci sayfada ilân!

Viski, havyar ve kurtlu su !

Hafta sonunda Tarabya Oteli'nin Roof'unda kutlanan bir nişan, dillere destan oldu. Beyrut'tan özel olarak getirilen rakşaseler, sazandeler, hanendelerle masallardan bir gece yaşadıkları Tarabya Koyunda. Yüzükler takılırken, Diyarbakır'dan gelen mücahitler silahlar çektiler, doğrusu Karaduman soyadına gerçekten yakışan bir nişandı bu. Önce viski ve havyarlar, sonra nefis bir büfe, sabaha kadar uzayan eğlencelerle, şıklık yarışında İstanbul'u geçen Beyrut sosyetesiyle Mahmut Karaduman, anına şamına yakışan bir nişan yaptı kızına...

AKSAM — 9.5.1968

Cumhurbaşkanı Senay dün sabah Batman'dan Midyat'a gelirken ellerinde kovalar bulunan küçük çocuklar tarafından karşılanmıştır. Öğrenciler, ilçenin susuz olduğunu ve kurtlu su içtiklerini söylemişlerdir.

MİLLİYET — 9.5.1968

ANT • Haftalık Dergi • Kurucuları: YASAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN • Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN • Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI • Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN • İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmucabip Sokak, Emek Han, 16/31 - İSTANBUL • Telefon: 27 81 09 • Posta Kutusu: 934 - SİRKEÇİ - İSTANBUL • Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 •

Dağıtıcı: SON SAAT, Başkısı: VATAN MATBAASI • Taşra Dağıtım: HÜR DAĞITIM - Çarşıoğlu - İstanbul, Tel: 27 38 54 • İstanbul Dağıtım: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 34 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 • Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira, • İlân: Santim 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir, • Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu payı ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir...

ANT'IN YENİ HİZMETİ

ant yayınları

Bir buçuk yıla yakın bir zamandan beri haftalık yayınıyla sosyalist mücadeleye katkıda bulunan ANT, okurlarının ısrarlı istekleri üzerine kitap yayınına da başlamaya karar vermiştir. Bilindiği gibi, bir süre önce ANT okurları arasında bir anket düzenlemiş, dergimizden neler beklediklerini bildirmelerini rica etmiştik. Gelen cevapların büyük kısmında, okurlarımız, her bakımdan güvenerek okuyabilecekleri kaliteli eserler yayınlanmasını istediklerini belirtmişlerdi. Okurlarımızın bu isteklerinden ve teşviklerinden cesaret alarak kurduğumuz ANT YAYINLARI Servisi, bir süreden beri «Cağaloğlu - Başmusa-hip Sokak, Emek Hanı, 16/29 - İstanbul» adresindeki bürosunda kuvvetli bir yayın ekibiyle faaliyete geçmiştir.

COK YAKINDA ÇIKACAK KİTAPLAR

ANT YAYINLARI, sosyalizm, ekonomi, politika, tarih, sanat ve edebiyat konularında seri olarak çeşitli seçme eserleri yayınlamaktadır. Okurlarımıza çok yakında sunacağımız ilk dört eser, yanda etrafı olarak açıklandığı gibi Stokely Carmichael'ın SIYAH İKTİDAR, Ernesto Che Guevara'nın SAVAŞ ANILARI, E. Burnas'ın MARKSİZMİN TEMEL KİTABI, Yevtuçenko'nun YAŞANTIM adlı kitaplarıdır. Dergimizin kurucularından dünya çapındaki Türk romancı Yaşar Kemal'in mevcudu tükenmiş olan romanları ile bundan sonra yazacağı eserler de ANT YAYINLARI içerisinde yayınlanacaktır. Yaşar Kemal'in ilk olarak sunacağımız üç eseri, mevcudu tükenmiş bulunan ORTADİREK, YER DEMİR GÖK BAKIR ile yeni yazmış bulunduğu ÖLMEZ OTU'dur. ANT YAYINLARI'nın ilk kitapları çok yakında bütün Türkiye'ye dağıtılarak satışa arz edilecektir.

ABONELERİMİZE İNDİRİMLİ KİTAP

ANT YAYINLARI, dergimiz aboneleri için kitap fiyatlarında özel bir indirim yapacaktır. ANT aboneleri, abone oldukları süre içerisinde, yayınlanmış olan kitaplarımızın yüzde 20 indirimli olarak temin edebileceklerdir. Bunun için abonelerimizin, yüzde 20 indirimli fiyat üzerinden kitap bedelini «ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İSTANBUL» adresine posta havalesiyle göndermeleri ve havale kâğıdının arkasına abone numarasıyla hangi kitabı istediklerini yazmaları yeterlidir. ANT YAYINLARI'nın yayınlayacağı kitapların fiyatları ve abonelere uygulanacak indirimli fiyatlar çok yakında ilan edilecektir.

Savaş anıları

Efsanevi ihtilalci ERNESTO CHE GUEVARA'nın ANT'ta özet olarak okuduğunuz Küba savaşı anılarını bütün ayrıntılarıyla bir araya getiren ve halen Avrupa'da satış rekorları kıran kitap...

Siyah iktidar

Amerikan zencilerinin genç lideri STOKELY CARMICHAEL, bu ay yayınlanan bu eserinde zencilerin içinde yaşadıkları ağır koşulları bütün çıplaklığıyla gözler önüne sererek Amerikan toplumunu gerçekçi bir biçimde eleştiriyor ve Amerika'yı baştan başa sarsan «Siyah İktidar» hareketinin esaslarını açıklıyor.

Marksizmin temel kitabı

Bugün Türkiye'de en çok tartışılan konulardan biri de Marksizm'dir. Gerçi Marksizm üzerine birçok kitap Türkçeye çevrilerek yayınlanmıştır. Ancak, bu dünya görüşünü herkesin anlayabileceği şekilde basit olarak açıklayan bir temel kitabın yokluğu daima kendisini hissettirmiştir. Emile Burnas'ın bu eseri, bu ihtiyacı karşılayacaktır.

Yaşantım

Ünlü Sovyet ozan YEVTUÇENKO'nun adı Türkiye'de de yayılmış, şairleri zaman zaman dilimize çevrilmiştir. Ancak Yevtuçenko'nun kimliği hakkında fazla bir şey bilinmemektedir. İşte bir otobiyografi olan bu ünlü eserde YEVTUÇENKO kendisini, sanat hayatı ve Stalin dönemini anlatmakta, bu arada Sovyet sanat dünyasına da ışık tutmaktadır.

...Ve Yaşar Kemal

Dünyaca tanınmış Türk romancı YAŞAR KEMAL'in bundan böyle bütün eserleri ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacaktır. YAŞAR KEMAL'in ilk olarak yayınlanacak üç eseri, hiç mevcudu kalmamış olan ORTADİREK ve YER DEMİR GÖK BAKIR ile bu serinin son kitabı olarak yeni yazılmış bulunan ÖLMEZ OTU'dur.